

De första 15 åren

- flyktingars försörjning i Sverige

De första 15 åren - flyktingars försörjning i Sverige

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelning Befolkning och välfärd
104 51 Stockholm
010-479 40 00

Förfrågningar Andreas Raneke 010-479 44 83
andreas.raneke@scb.se

Johan Tollebrant 010-479 49 96
johan.tollebrant@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, De första 15 åren - flyktingars försörjning i Sverige
Integration: Rapport 12

Refugees' income sources during their first 15 years in Sweden

Producer Statistics Sweden, Department
Population and welfare
SE-104 51 Stockholm, Sweden
+46 10-479 40 00

Enquiries Andreas Raneke +46 10-479 44 83
andreas.raneke@scb.se

Johan Tollebrant +46 10-479 49 96
johan.tollebrant@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Refugees' income sources during their first
15 years in Sweden Integration: Report 12.

URN:NBN:SE:SCB-201 8-BE57BR1801_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Sedan år 2008 har Statistiska centralbyrån publicerat analysrapporter inom integrationsområdet. Dessa ges ut i serien *Integration* och föreliggande rapport är den tolfte i ordningen.

Syftet med denna rapport är att belysa hur de som invandrat av flykting-skäl försörjer sig de första femton åren i Sverige. Det är vanligt att ha olika inkomstslag olika år och många går in och ut, både på arbetsmarknaden och i olika ekonomiska trygghetssystem. Rapporten beskriver sex olika grupper med personer som har liknande mönster för försörjningen och vilka demografiska egenskaper individer i respektive grupp har.

Rapporten har utarbetats av Andreas Raneke, Johan Tollebrant och Lena Lundkvist. Karin Lundström har bidragit med värdefulla synpunkter.

SCB i november 2018

Petra Otterblad Olausson	Maj Eriksson Gothe
Avdelningschef	Enhetschef

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication, on page 72.

Förord	2
Sammanfattning	6
Sex vanliga vägar	6
De flesta har haft både ekonomiskt bistånd och förvärvsinkomst	8
Inledning	9
Bakgrund	11
Invandrade av flyktingskäl 1997–2001	11
Sex vanliga vägar	16
Snabbt i arbete	21
Längre tid till arbete	24
Svag ställning på arbetsmarknaden	27
Med nedsatt arbetsförmåga	28
Många år med ekonomiskt bistånd	30
Lämnar Sverige	33
Alla grupper sammantaget	34
Fördelning efter bakgrundsvariabler	34
Fördjupad analys	42
Att studera flera faktorer samtidigt	42
Avslutande kommentarer och jämförelse med nyligen invandrade	52
Jämförelse med senaste årens invandring	54
Kort om statistiken	57
Statistikens ändamål och innehåll	57
Information om statistikens framställning	61
Information om statistikens kvalitet	62
Referenser	63
Tabellbilaga	64
Refugees' income sources during their first 15 years in Sweden ..	72
Summary	72
Six common paths	72
Most persons had both social assistance and gainful employment ...	74
List of graphs	76
List of tables	77
List of terms	78

Diagramförteckning

Diagram 1 Fördelning över invande av flyktingskäl 1997–2001 efter grupper baserade på försörjningsmönster.....	6
Diagram 2.1 Antal invandrare 1997–2001 med bosättningsgrund flyktning eller anhörig till tidigare invandrad flyktning efter ålder och kön	11
Diagram 2.2 Fördelning efter världsdel. Kvinnor och män.....	12
Diagram 2.3 Fördelning efter bosättningskategori. Kvinnor och män	13
Diagram 2.4 Fördelning efter utbildningsnivå. Kvinnor och män	14
Diagram 2.5 Fördelning efter den kommungrupp personerna bott längst i. Kvinnor och män	15
Diagram 3.1 Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring	17
Diagram 3.1 Slumpmässigt urval på 10 personer. Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring	18
Diagram 3.2 Slumpmässigt urval på 100 personer. Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring.....	18
Diagram 3.4 Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen <i>Snabbt i arbete</i> . Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring.....	21
Diagram 3.5 Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen <i>Snabbt i arbete</i> efter tid sedan invandring	22
Diagram 3.6 Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen <i>Längre tid till arbete</i> . Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring	25
Diagram 3.7 Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen <i>Längre tid till arbete</i> efter tid sedan invandring	26
Diagram 3.8 Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen <i>Svag ställning på arbetsmarknaden</i> . Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring	27
Diagram 3.9 Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen <i>Svag ställning på arbetsmarknaden</i> efter tid sedan invandring	28
Diagram 3.10 Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen <i>Med nedsatt arbetsförmåga</i> . Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring.....	29
Diagram 3.11 Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen <i>Med nedsatt arbetsförmåga</i> efter tid sedan invandring	30
Diagram 3.12 Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen <i>Många år med ekonomiskt bistånd</i> . Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring	31
Diagram 3.13 Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen <i>Många år med ekonomiskt bistånd</i> efter tid sedan invandring	32
Diagram 3.14 Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen <i>Lämnar Sverige</i> . Efter huvudsaklig inkomstkälla och tid sedan invandring	33
Diagram 3.15 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster och kön.....	35
Diagram 3.16 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, ålder vid invandring och kön	36
Diagram 3.17 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, utbildningsnivå och kön	37
Diagram 3.18 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, bosättningskategori och kön.....	38
Diagram 3.19 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, världsdel och kön.....	39

Diagram 3.20 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, invandringsår och kön	40
Diagram 3.21 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, kommungrupp och kön	40
Diagram 4.1 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Snabbt i arbete</i> efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys.....	43
Diagram 4.2 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Längre tid till arbete</i> efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys.....	45
Diagram 4.3 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Svag ställning på arbetsmarknaden</i> efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys	46
Diagram 4.4 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Med nedsatt arbetsförmåga</i> efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys	48
Diagram 4.5 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Många år med ekonomiskt bistånd</i> efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys	49
Diagram 4.6 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Lämnar Sverige</i> efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys.....	51

Tabellförteckning

Tabell 3.1 Yrkesområde fem år efter invandringsåret för de som har förvärvsinkomst som huvudsaklig inkomstkälla. Kvinnor, män och totalt	23
Tabell 3.2 Antal och andel som haft olika inkomstslag som huvudsaklig inkomstkälla under minst ett år av 15 studerade år	34
Tabell 3.3 Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster. Antal och andel	35
Tabell 6.1 Indelning av Sveriges kommuner enligt Sveriges kommuner och landsting, från 2017	58
Tabell 6.2 Etableringsmåttets inkomstgränser som används i måttet etablering på arbetsmarknaden. Årsinkomst i kronor.....	59
Tabell 6.3 Beskrivning av inkomstslag	60
Tabell T.1 Antal personer i respektive grupp, efter kön, ålder vid invandring, utbildningsnivå, bosättningskategori, världsdel, invandringsår och kommungrupp	64
Tabell T.2 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Snabbt i arbete</i> efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys	66
Tabell T.3 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Längre tid till arbete</i> efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys	67
Tabell T.4 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Svag ställning på arbetsmarknaden</i> efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys	68
Tabell T.5 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Med nedsatt arbetsförmåga</i> efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys	69
Tabell T.6 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Många år med ekonomiskt bistånd</i> efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys	70
Tabell T.7 Sannolikhet att ingå i gruppen <i>Lämnar Sverige</i> efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys	71

Sammanfattning

Syftet med denna rapport är att belysa hur de som invandrat som flyktingar eller flyktinganhöriga försörjer sig de första femton åren i Sverige. I denna studie följs individer och hänsyn tas till att de försörjer sig på olika sätt olika år och går in och ut, både på arbetsmarknaden och i olika ekonomiska trygghetssystem.

Genom SCB:s olika register och databaser har uppgifter om olika inkomstslag hämtats för deras 15 första år i Sverige. För varje år används den inkomst som utgör störst andel av en individs totala årsinkomst som individens huvudsakliga inkomstkälla. Studien begränsas till de som vid invandringen var 18–49 år och därmed var i förvärvsarbetande åldrar under samtliga år de följs. De olika inkomstkällorna är:

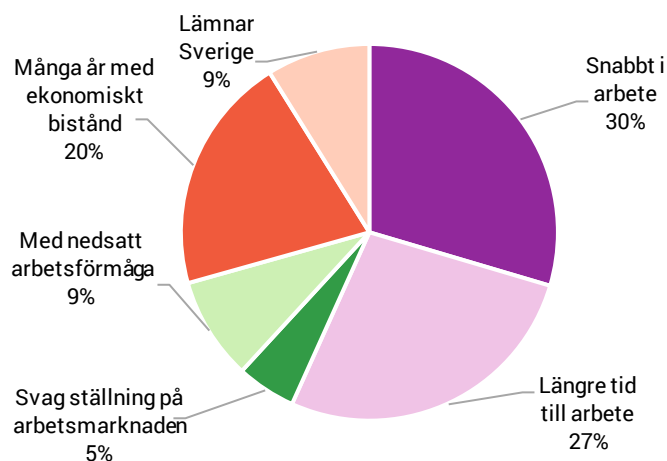
- ekonomiskt bistånd
 - förvärvsinkomst
 - arbetslöshetsersättning
 - inkomst föranledd av arbetsmarknadspolitisk åtgärd
 - inkomst föranledd av studier
 - inkomst från vård av barn eller anhörig
 - sjukpenning eller sjukersättning.
- Dessutom kan individen:
- helt sakna inkomst
 - lämnat Sverige.

Sex vanliga vägar

Genom klusteranalys har de 30 600 som invandrade 1997–2001 grupperas till sex grupper med personer som liknar varandra mest när det gäller kombinationen av deras högsta inkomstkälla de olika åren. Diagram 1 visar fördelningen av de olika grupperna.

Diagram 1
Fördelning över invande av flyktingskäl 1997–2001 efter grupper baserade på försörjningsmönster

Distribution of those who immigrated as refugees in 1997–2001, by income pattern

Snabbt i arbete

Det här är den största gruppen, 30 procent av alla som studeras. De flesta i gruppen har ekonomiskt bistånd som sin huvudsakliga inkomst året efter invandringen. Under det andra året har en del fortfarande ekonomiskt bistånd medan andra istället har sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete eller studier. Allt eftersom åren går har fler och fler förvärvsarbete som sin huvudsakliga inkomst och under de 15 år de följs har flertalet en inkomst som huvudsakligen kommer från förvärvsarbete. Femton år efter invandringen har 88 procent i gruppen sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete och av dem har 86 procent en inkomst som indikerar en etablerad ställning på arbetsmarknaden. 4 procent har en inkomst motsvarande en osäker ställning och 10 procent har en svagare koppling till arbetsmarknaden.

I den här gruppen återfinns framförallt de som var yngre när de invandrade och de med en eftergymnasial utbildning. Det är lika vanligt att män som kvinnor ingår i gruppen.

Längre tid till arbete

Den här gruppen kännetecknas av att de har en huvudsaklig inkomst från ekonomiskt bistånd under de första åren efter invandringen för att sedan till stor del ha inkomster från förvärvsarbete. Efter 15 år i Sverige har 74 procent förvärvsarbete som sin huvudsakliga inkomstkälla och av dessa kan ungefär 80 procent anses vara etablerade på arbetsmarknaden.

Det är den näst största gruppen och liksom för gruppen *Snabbt i arbete* finns det inga skillnader mellan könen och det är framförallt yngre personer som ingår i gruppen. De från Afrika och Asien är överrepresenterade jämfört med övriga världsdelar.

Svag ställning på arbetsmarknaden

De första åren i Sverige har de flesta i gruppen ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla, sedan följer några år då många förvärvsarbetar och under den andra halvan av den studerade perioden har de under flera av åren sin största inkomst från arbetslöshetsersättning eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De flesta har inte arbetsmarknadspolitiska åtgärder som sin högsta inkomst varje år. Många varierar mellan arbetslöshetsersättning, arbetsmarknadspolitiska åtgärder och förvärvsarbete mellan åren.

Det är den minsta gruppen, 5 procent av alla i studien och fler är män än kvinnor. Personer i denna grupp är framförallt äldre när de invandrar och har förgymnasial utbildning.

Med nedsatt arbetsförmåga

Ungefär var tionde person av de som följts upp ingår i denna grupp. Här har de flesta ekonomiskt bistånd de första åren, därefter förvärvsarbete

och slutligen sjukpenning eller sjukersättning. Gruppen består framförallt av personer som var äldre när de invandrade, personer med förgymnasial utbildning och de som kommit som kvotflyktingar. Det är lika vanligt att kvinnor som män tillhör gruppen.

Många år med ekonomiskt bistånd

Denna grupp består av 20 procent av alla som ingår i studien och de har haft ekonomiskt bistånd de flesta av de 15 undersökta åren. Många har även haft andra typer av inkomster som största inkomstkällan under något eller några år. 21 procent av personerna har ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla alla 15 år. Gruppen präglas av kvinnor, de som var äldre vid invandringen, invandrat som kvotflyktingar och personer från Afrika och Asien.

Lämnar Sverige

Denna grupp utgörs av 10 procent av de i studien och de har det gemensamt att de minst ett av de studerade åren inte varit folkbokförda i Sverige. Gruppen består av fler män än kvinnor och fler från Afrika jämfört med andra världsdelar. Ungefär 20 procent av både kvinnorna och männen från Afrika lämnade Sverige.

De flesta har haft både ekonomiskt bistånd och förvärvsinkomst

Ungefär 80 procent har haft förvärvsarbete som största inkomstkälla något av de 15 första åren i Sverige. I genomsnitt har de haft förvärvsarbete som största inkomstkälla i drygt åtta år. 86 procent har haft ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla minst ett år och de har i genomsnitt haft det i närmare fem år.

Rapporten avslutas med en jämförelse mellan de flyktingar som beskrivs här och de som invandrat de senaste fem åren. De som invandrat de senaste åren är fler till antalet, något yngre, större andel med eftergymnasial utbildning och en större andel från både afrikanska och asiatiska länder.

Inledning

Syftet med denna rapport är att beskriva hur de som invandrat av flyktingskäl och anhöriga till tidigare invandrade flyktingar försörjer sig i Sverige. I tidigare rapporter i denna serie¹ redovisar andelen förvärvsarbete efter tid i Sverige eller andelen som ett visst år har över hälften av inkomsten från ekonomiska trygghetssystem². I denna rapport följer vi individer och tar hänsyn till att de försörjer sig på olika sätt olika år och därmed går in och ut, både på arbetsmarknaden och i olika ekonomiska trygghetssystem.

I denna rapport studeras de som invandrat mellan åren 1997 och 2001 av flykting- eller skyddsskäl/humanitära grunder samt anhöriga till dessa. Dessa individer följs i femton år och för varje år noteras vilka inkomster individen har. I den här analysen grupperas inkomsterna till sju olika inkomstkällor. För varje år används den inkomstkälla som är störst som individens huvudsakliga inkomst. Studien begränsas till de som vid invandringen var 18–49 år och därmed var i förvärvsarbete under samtliga år de följs. De olika inkomstkällorna är:

- ekonomiskt bistånd
- förvärvsinkomst
- arbetslöshetsersättning
- inkomst föranledd av arbetsmarknadspolitisk åtgärd
- inkomst föranledd av studier
- inkomst från vård av barn eller anhörig
- sjukpenning eller sjukersättning.

Dessutom kan individen:

- helt sakna inkomst
- lämnat Sverige.

Nästan varje individ har en unik utveckling och variationerna mellan största inkomstkälla olika år är många. De 30 586 personer som följs här har 18 573 olika kombinationer av den största inkomstkällan under de femton åren. Dessa olika kombinationer har genom klusteranalys grupperats till sex olika kluster, eller grupper, med individer som har liknande försörjningsmönster i Sverige.

Rapporten inleds med en beskrivning av invandringen till Sverige åren 1997–2001 med fokus på flyktinginvandringen. Därefter följer ett kapitel som beskriver de sex grupperna samt vilka som ingår i respektive

¹ Rapport 1 & 6: Integration - en beskrivning av läget i Sverige (kapitel *Inkomst*), Rapport 7: Integration - Etablering på arbetsmarknaden, Rapport 2: Integration - Utrikes födda på arbetsmarknaden.

² Rapport 9: Integration - Utrikes föddas etablering i arbets- och samhällslivet.

grupp efter olika bakgrundsvariabler, till exempel ålder vid invandringen och utbildningsnivå. De olika grupperna benämns här:

- Snabbt i arbete
- Längre tid till arbete
- Svag ställning på arbetsmarknaden
- Med nedsatt arbetsförmåga
- Många år med ekonomiskt bistånd
- Lämnar Sverige

I det fjärde kapitlet analyseras med logistisk regressionsanalys vilken eller vilka av bakgrundsvariablerna som har störst betydelse för att individen ingår i en viss grupp. I de avslutande kommentarerna jämförs bland annat de flyktingar som invandrat till Sverige de senaste fem åren med de flyktingar som analyseras i studien.

Bakgrund

Invandringen till Sverige kom att öka tiden efter andra världskriget och bestod till största del av människor som kom för att arbeta eller som medföljande familj. Efter 1970-talet minskade den arbetskraftsrelaterade inflyttningen och invandringen kom att ändra karaktär. Under 1980- och 1990-talet kom invandringen istället att domineras av personer som av flykting- eller andra skyddsskäl fick uppehållstillstånd i Sverige. 2000-talets invandring har legat på historiska höga nivåer men till skillnad mot invandringen under tidigare decennier består den av att människor kommer till Sverige av många olika skäl.

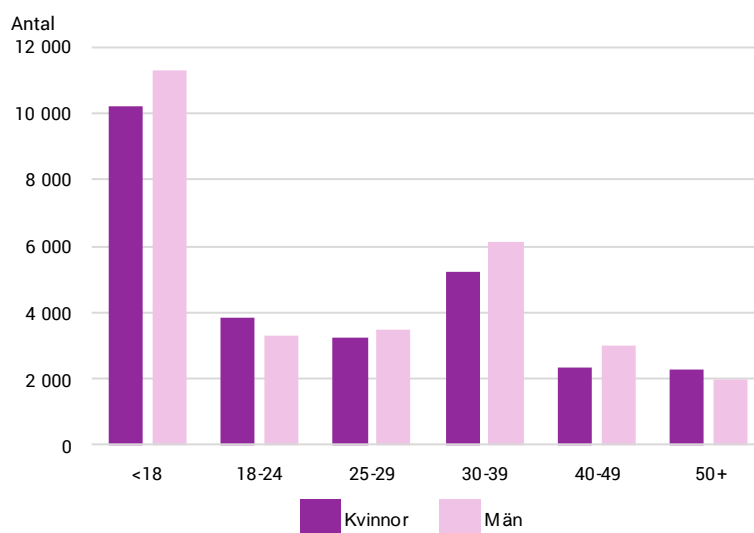
Invandrade av flyktingskäl 1997–2001

Den här studien studerar personer som fått uppehållstillstånd i Sverige under åren 1997–2001 på grund av flykting- eller skyddsskäl/ humanitära grunder och anhöriga till dessa. Drygt 56 300 personer invandrade under den här perioden varav 27 100 kvinnor och 29 300 män. Många av de som kom till Sverige under den här perioden var under 18 år. Det gäller närmare fyra av tio kvinnor och män, se diagram 2.1. En annan vanlig ålder vid invandringen var mellan 30 och 39 år, omkring 5 000 kvinnor och 6 000 män vilket motsvarar ungefär 20 procent av såväl kvinnorna som männen. Omkring 8 procent, eller runt 2 000 kvinnor respektive män, var 50 år eller äldre vid invandringen.

Diagram 2.1

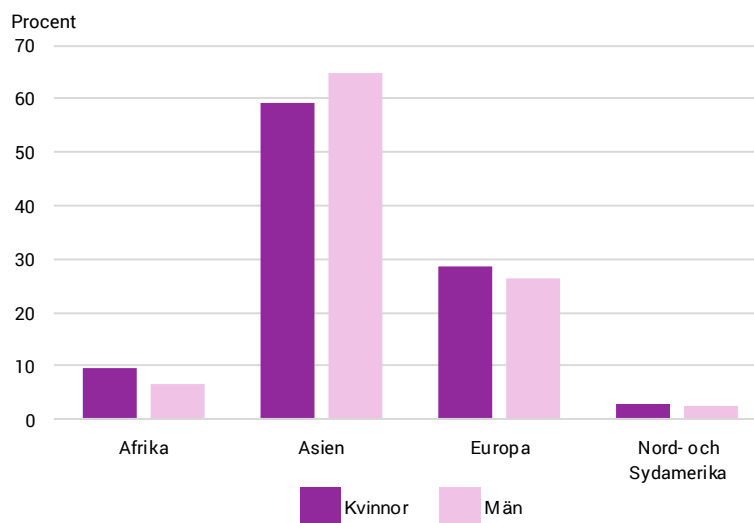
Antal invandrare 1997–2001 med bosättningsgrund flykting eller anhörig till tidigare invandrad flykting efter ålder och kön

Number of immigrants 1997–2001 who immigrated as refugees or family members of refugees, by age and sex

Fokus i denna studie ligger på de 14 650 kvinnor och 15 900 män som var mellan 18 och 49 år då de invandrade. Fördelningen på medborgarskap efter världsdel för kvinnor och män i dessa åldrar presenteras i diagram 2.2 och ser relativt lika ut mellan könen. Vanligaste världsdel är Asien, där 59 procent av kvinnorna och 65 procent av männen är medborgare, och det vanligaste medborgarskapslandet bland dessa är Irak (72 procent) följt av Iran (10 procent). Den näst vanligaste världsdel är Europa, drygt 30 procent av kvinnorna och 26 procent av männen. Av de som var medborgare i ett europeiskt land var en stor del medborgare antingen i Jugoslavien (53 procent) eller Bosnien-Hercegovina (31 procent). Under den här perioden var det inte lika vanligt att de som sökte skydd i Sverige var från ett land i Afrika. Av kvinnorna var det 9 procent medan de utgjorde 7 procent av männen i åldern 18–49 år. Av de från ett afrikanskt land var Somalia det vanligaste landet, totalt 61 procent av samtliga från Afrika. Drygt 760 individer är medborgare i ett land i Nord- eller Sydamerika och dessa utgör 3 respektive 2 procent av kvinnorna och männen. De vanligaste länderna var Peru (40 procent) och Colombia (27 procent).

Diagram 2.2
Fördelning efter världsdel. Kvinnor och män
Percentage distribution by region. Women and men

I denna rapport ingår endast de som invandrat och fått uppehållstillstånd som konventionsflykting, av humanitära skäl, skyddsskäl eller som anhörig till personer som invandrat av något av de föregående skälen. Försättningsvis redovisas bosättningsgrund efter tre kategorier, där den grupp som benämns flyktingar inkluderar de som har fått uppehållstillstånd som konventionsflyktingar eller på grund av humanitära grunder eller skyddsskäl. Nästa grupp är kvotflyktingar vilka också är flyktingar enligt Genève-konventionen, men som dessutom har valts ut av FN:s flyktingkommission tillsammans med den svenska regeringen. Anledningen till att dessa särredovisas är att de räknas som särskilt utsatta och haft små möjligheter att själva ta sig från platsen de befunnit sig, ofta ett flyktingläger, medan de som klassas som flyktingar

har tagit sig till Sverige på egen hand. Anhöriga utgör här den tredje redovisningsgruppen.

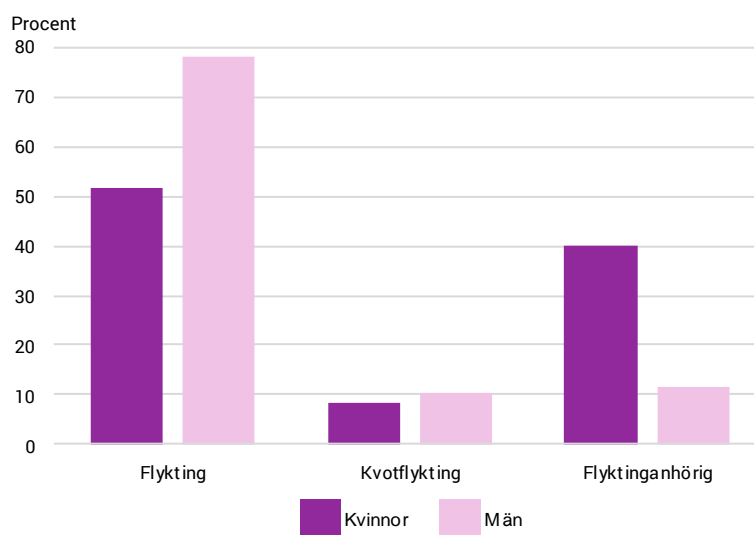
Det är vanligast att både kvinnor och män invandrat som flykting, drygt hälften av kvinnorna och knappt 80 procent av männen. En större andel av kvinnorna än männen har invandrat som anhöriga (40 respektive 12 procent) medan ungefär lika stor andel kvinnor som män invandrat via systemet för kvotflyktingar (8 respektive 10 procent).

Sett till världsdel invandrade drygt 60 procent av de från Afrika och Asien som flyktingar medan 30 procent var anhöriga till en tidigare invandrad av flyktingskäl och omkring 10 procent kvotflyktingar. Av de från ett europeiskt land invandrade majoriteten, 83 procent, som flyktingar och 13 procent som anhöriga. Fördelningen bland de från länder i Nord- och Sydamerika är ungefär lika som för de från Europa.

Diagram 2.3

Fördelning efter bosättningskategori. Kvinnor och män

Percentage distribution by residence permit category. Women and men

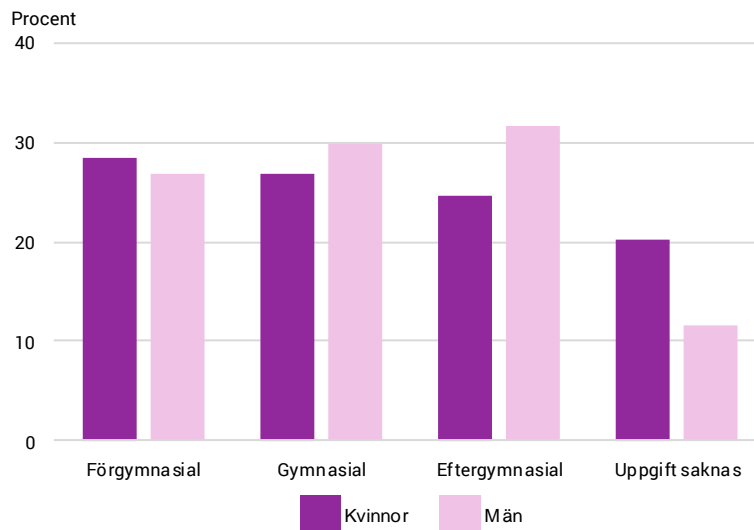
Uppgifter om utbildningsnivå saknas ofta för nyligen invandrade då det kan ta tid innan det registreras. I den studerade populationen saknades det uppgifter för 20 procent av kvinnorna och 12 procent av männen i slutet av det andra året efter invandringsåret. Av kvinnorna med uppgift om utbildningsnivå hade störst andel en förgymnasial utbildning följt av en nästan lika stor andel med gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Av männen med uppgifter om utbildningsnivå var det vanligast med en eftergymnasial utbildning följt av en gymnasial utbildning.

Sett till personer uppdelade efter världsdel har de från Nord- och Sydamerika högre utbildningsnivå än de från de andra världsdelarna. Personer från Asien har högst andel med förgymnasial utbildning medan de från Afrika har högst andel där uppgift om utbildningsnivå saknas.

Diagram 2.4

Fördelning efter utbildningsnivå. Kvinnor och män

Percentage distribution by level of education. Women and men

Det var absolut vanligast att invandra som gift. 76 procent av kvinnorna var gifta medan motsvarande bland männen var något lägre, 62 procent. Det är framförallt i de yngre åldrarna som andelen gifta män var lägre än bland kvinnorna. Av männen som var mellan 19–24 år vid invandringen var 22 procent gifta medan motsvarande andel av kvinnor i samma åldersgrupp var drygt 61 procent. Av kvinnorna som invandrade i åldrarna 25 till 29 år var nära 80 procent gifta medan motsvarande för männen var 52 procent.

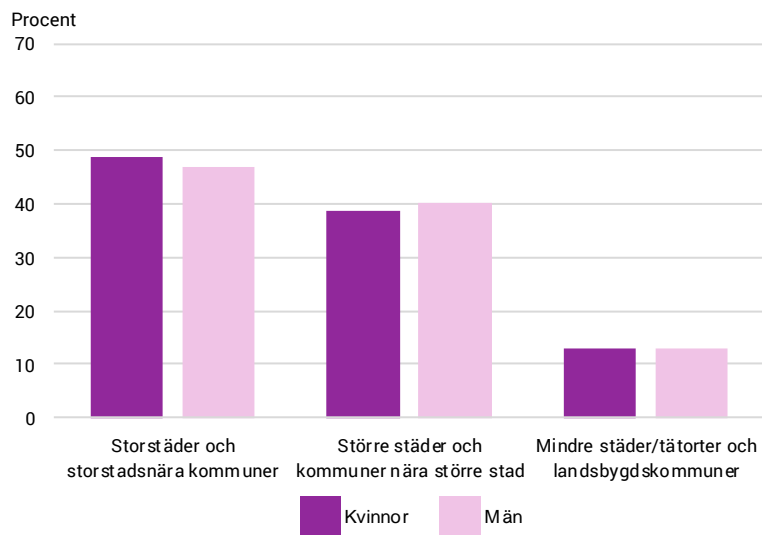
Den geografiska fördelningen året efter invandringen ser ut på följande sätt efter Sveriges Kommuner och Landstings (SKLs) kommungruppsindelning: Högst andel av både kvinnor och män (46 respektive 44 procent) bodde i en av storstäderna eller i en storstadsnära kommun. Det var även relativt vanligt att bo i en större stad eller i en kommun nära en större stad medan 15 procent av både kvinnorna och männen bodde i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner.

Det är relativt vanligt att de som invandrat av flyktingskäl flyttar minst en gång. Det är framför allt vanligt bland de som initialt inte själva valt var i Sverige de ska bo. De med anvisat boende i mindre städer och landsbygdskommuner flyttar vanligtvis inom något år efter att man folkbokförts för första gången (SCB, 2016b). Att många ett år efter invandringen bodde i en storstad kan tyda på att det skett en flytt under denna period. Diagram 2.5 visar fördelningen efter den kommuntyp som personerna har bott längst i under de femton åren de följs. Fördelningen skiljer sig inte särskilt mycket åt mot hur fördelningen såg ut efter ett år i landet. Det är vanligast att ha bott i en storstad eller en storstadsnära kommun medan det har varit mindre vanligt att ha spenderat flest år i mindre städer.

Diagram 2.5

Fördelning efter den kommungrupp personerna bott längst i. Kvinnor och män

Percentage distribution by the type of municipality that the persons have lived the longest in. Women and men

Sex vanliga vägar

Alla som invandrat mellan åren 1997 och 2001 av flykting- eller skydds-skäl/humanitära grunder samt anhöriga till dessa har följts i femton år efter invandringsåret. Varje år har individens inkomst noterats. I den här analysen grupperas inkomsterna till sju olika inkomstkällor. För varje år används den inkomstkälla som är störst som individens huvudsakliga inkomst. Många har inkomster från två eller flera källor under ett år, men här används bara den största inkomstkällan.

De olika inkomstkällorna är³:

- ekonomiskt bistånd
- förvärvsinkomst
- arbetslöshetsersättning
- inkomst föranledd av arbetsmarknadspolitisk åtgärd
- inkomst föranledd av studier
- inkomst från vård av barn eller anhörig
- sjukpenning eller sjukersättning.

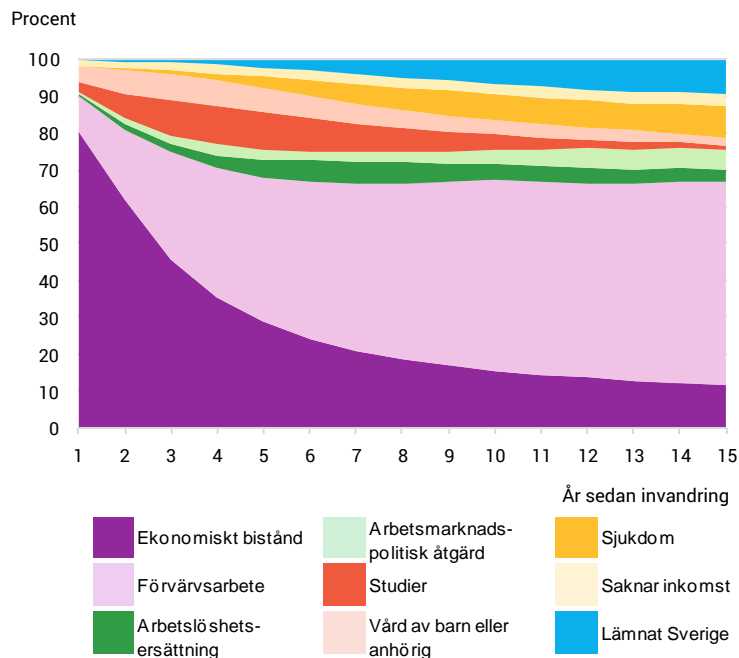
Dessutom kan individen:

- helt sakna inkomst
- lämnat Sverige.

I diagram 3.1 redovisas fördelningen av de studerade personernas högsta inkomst efter tid i Sverige. Det första året har 80 procent ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla och efter några år blir det allt vanligare att den största inkomstkällan är förvärvsinkomst. Efter 15 år i Sverige har 55 procent förvärvsinkomst som största inkomstkälla. Den största inkomstkällan kan även vara från något annat, till exempel arbetslöshetsersättning eller vård av barn.

³ I kapitlet *Kort om statistiken* finns en fullständig förteckning över de olika inkomstslagen.

Diagram 3.1
Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring
Distribution by main source of income and time since immigration

På individnivå förändras vilken som är den högsta inkomstkällan mellan olika år, det ena året kan till exempel den största inkomstkällan vara förvärvsinkomst för att nästa år vara från arbetsmarknadspolitiska åtgärder och det tredje året studier.

I diagram 3.2 visas exempel på hur den huvudsakliga inkomstkällan kan variera för tio olika personer över de 15 år de följs. Varje rad är en person. Den första personen har först haft ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla i ett år och därefter förvärvsinkomst i 11 år. Under det 13:e året är den största inkomsten istället i form av arbetslöshetsersättning för att under året efter återigen till komma från förvärvsinkomst. Den huvudsakliga inkomsten under det 15:e och sista året personen följs är från ekonomiskt bistånd. Den andra slumpmässigt utvalda personen har en annan inkomstutveckling. De tre första åren är den största inkomstkällan ekonomiskt bistånd för att under nästföljande fyra år variera mellan vård av barn/anhörig och inkomster föranledda av studier. Det åttonde året är det arbetslöshetsersättning som är störst och sedan är det förvärvsinkomst som är störst resterande sju år. Den nionde slumpmässigt utvalda personen saknas det uppgift om inkomst för det första året för att den högsta inkomsten sedan kommer från ekonomiskt bistånd under det andra året. Den resterande tiden har personen sin huvudsakliga inkomst från en rad olika aktiviteter, förvärvsinkomst, sjukpenning, arbetslöshetsersättning och ersättning på grund av deltagande i arbetsmarknadspolitiska program. Den huvudsakliga inkomsten för den sista slumpmässigt utvalda personen kommer under de flesta år från ekonomiskt bistånd.

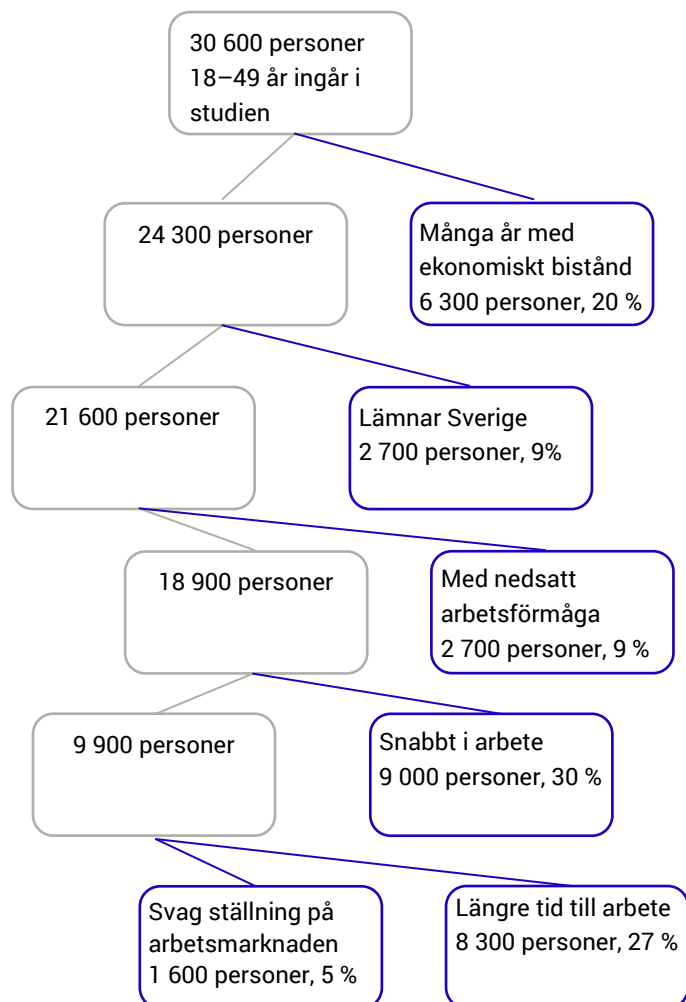
Liksom i det tidigare diagrammet är varje rad en individ, men här är det 100 individer och det är svårt att urskilja en enskild individ men lättare att se mönster. Det är tydligt att den huvudsakliga inkomsten för många de första åren kommer från ekonomiskt bistånd. Men varefter åren går är det allt vanligare att förvärvsarbeta. Det är också tydligt att många har olika inkomstkällor olika år, det är relativt få som har samma alla åren.

Genom klusteranalys grupperas individerna till olika grupper, eller kluster, med de individer som liknar varandra mest när det gäller kombinationer av inkomstkällor de olika åren. I början är varje individ ett eget kluster och de som liknar varandra slås stegvis ihop. Så pågår det tills det bara finns en grupp med alla. Läs mer om hur grupperna skapas i *Kort om statistiken*.

I Figur 3.1 illustreras sambandet mellan de olika grupperna. De grupper med en blå kant är de sex grupper som redovisas i denna rapport. Om vi valt att redovisa fem grupper istället för sex är det de två som är nederst i figuren, *Svag ställning på arbetsmarknaden* och *Längre tid till arbete* som slagits ihop till en grupp. Hade vi redovisat fyra grupper hade också gruppen *Snabbt i arbete* redovisats med denna grupp. Om vi valt att bara redovisa två grupper hade en grupp blivit *Många år med ekonomiskt bistånd* och en grupp med alla andra.

I de följande avsnitten beskrivs de sex olika grupperna var för sig och i slutet av kapitlet beskrivs fördelningen av personer som ingår i de sex olika grupperna efter olika bakgrundsvariabler, exempelvis kön, utbildningsnivå och bosättningsgrund.

Figur 3.1
Sambandet mellan de grupper som tagits fram genom klusteranalys
Relationship between the groups generated with the cluster analysis

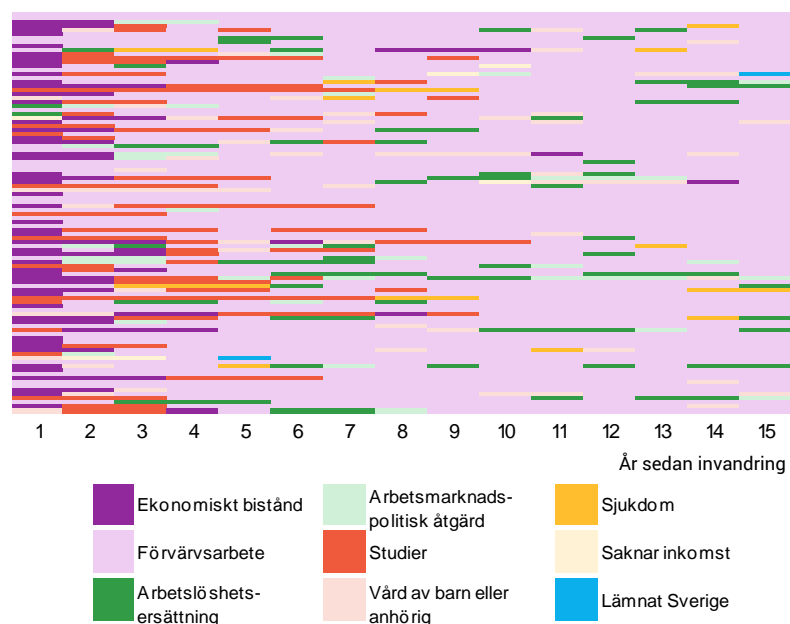
Snabbt i arbete

Den största gruppen, 9 200 av drygt 30 600, har under flertalet av de 15 år de följs en inkomst som huvudsakligen kommer från förvärvsarbete. Diagram 3.4 nedan visar hur utvecklingen av olika inkomstslag kan se ut för 100 slumpmässigt utvalda personer som ingår i gruppen *Snabbt i arbete* och där varje rad är en person. De flesta har ekonomiskt bistånd som sin huvudsakliga inkomst r det första året efter invandringsåret. Under det andra året är ekonomiskt bistånd fortfarande den största inkomsten för vissa medan andra istället har sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete eller studier. Allt eftersom åren går har fler och fler förvärvsarbete som sin huvudsakliga inkomst. Vissa har studierrelaterade inkomster ett par år innan förvärvsinkomst blir den högsta inkomsten, andra har arbetslöshetsersättning eller ersättning från ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Diagram 3.4

Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen *Snabbt i arbete*. Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring

Random sample of 100 persons from the group Quickly join the workforce. Main source of income by time since immigration

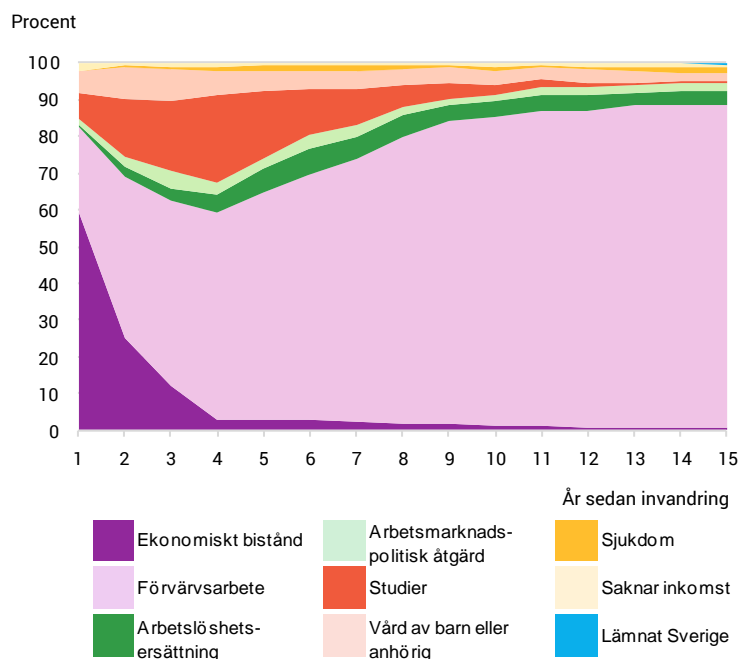
Ett annat sätt att redovisa utvecklingen av försörjning är att visa fördelningen respektive år för samtliga som ingår i denna grupp, se diagram 3.5. Diagrammet visar andelen med de olika inkomstkällorna respektive år efter invandringen. Som visades i diagrammet ovan kan individerna ha försörjning från olika inkomstslag under olika år men här är materialet sorterat varje år efter inkomstkälla. En individ kan således ett år ha förvärvsarbete som största inkomstkälla för att nästa år vara en av de med arbetslöshetsersättning.

Andelen vars huvudsakliga inkomstkälla var från förvärvsarbete det första året är 23 procent medan 59 procent i huvudsak hade sin inkomst

från ekonomiskt bistånd. Ju fler år som går desto högre är andelen som har förvärvsinkomst som sin huvudsakliga inkomst. Andelen med ekonomiskt bistånd sjunker relativt snabbt för att efter några år vara på några procent. Till en början har en del av gruppen inkomst från studier men efter några år minskar andelen och istället ökar andelen med huvudsaklig inkomst från förvärvsarbete.

Diagram 3.5
Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen *Snabbt i arbete* efter tid sedan invandring

*Distribution by main source of income for the group *Quickly join the workforce* by time since immigration*

Inkomst och yrke

Trots att den huvudsakliga inkomsten kommer från förvärvsarbete kan det vara en förhållandevis låg inkomst då det endast är det inkomstslag som är högst. För att undersöka anknytningen till arbetsmarknaden för personerna som ingår i gruppen *Snabbt i arbete* studeras här inkomstnivån tio respektive femton år efter invandringen.

Inkomsten från förvärvsarbete kan användas som indikation på huruvida man har en mer etablerad, osäker respektive svag ställning på arbetsmarknaden⁴. Tio år efter invandringen har 84 procent i gruppen *Snabbt i arbete* sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete. Av dessa drygt 7 500 personer har 78 procent en inkomst över den inkomst som indikerar en etablerad ställning på arbetsmarknaden medan 6 procent har en inkomst motsvarande en osäker ställning. 16 procent har en svagare koppling till arbetsmarknaden. Efter femton år i Sverige har

⁴ Här används de inkomstgränser som används i statistiken om etablering på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan. Läs mer om etableringsmättet i *Kort om statistiken*.

andelen med en etablerad ställning ökat till 86 procent medan de med en svag ställning minskat till 10 procent. Sett till den inkomsten som ligger i mitten av alla med en huvudsaklig inkomst från förvärvsarbete, medianinkomsten, är den under det tionde året efter invandring 264 400 kronor i 2017 års penningvärde. I slutet av perioden flyktingarna följs har medianinkomsten för de med huvudsaklig inkomst från förvärvsarbete ökat till strax över 305 200 kr⁵.

Det vanligaste yrket efter fem års vistelse i landet⁶ är för män yrken inom maskinell tillverkning och transport, se tabell 3.1, där fordonsförare utgör en stor del. Kvinnor arbetar i störst utsträckning inom service-, omsorgs- och försäljningsarbete, till exempel som vård- och omsorgspersonal. Näst vanligast bland både kvinnor och män är att arbeta inom yrken med krav på kortare utbildning eller introduktion, ofta som städare. Det är relativt ovanligt att det första jobbet är inom yrken med krav på antingen högskolekompetens eller fördjupad högskolekompetens. För en relativt stor del, totalt 25 procent, saknas information om yrke för de förvärvsarbetande.

Tabell 3.1

Yrkesområde fem år efter invandringsåret för de som har förvärvsinkomst som huvudsaklig inkomstkälla. Kvinnor, män och totalt

Occupational group five years after immigration among those with their main source of income from gainfully employment. Women, men and total

Yrkesområde	Kvinnor	Män	Totalt
Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	36	12	22
Yrken med krav på kortare utbildning eller introduktion	19	18	18
Yrken inom maskinell tillverkning och transport m.m.	6	23	17
Yrken inom byggverksamhet och tillverkning	1	10	6
Yrken med krav på fördjupad högskolekompetens	5	5	5
Yrken inom administration och kundtjänst	3	6	5
Yrken med krav på högskolekompetens eller motsvarande	2	2	2
Yrken inom lantbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	0	1	0
Chefsyrken	0	0	0
Uppgift saknas	27	23	25
Summa	100	100	100
Antal	2 202	3 352	5 554

Jämfört med det yrket man hade efter fem år i landet har många av de som räknas som förvärvsarbetande samma yrke tio år senare. Av de inom service-, omsorgs- och försörjningsarbete arbetar drygt 8 av 10 kvar inom samma yrkeskategori. De som bytt till en annan kategori har i störst utsträckning gjort det till yrken som kräver minst högskolekompetens. Av de som 5 år efter invandringen har ett yrke med krav på kortare utbildning eller introduktion har 4 av 10 bytt yrkesgrupp och då oftast till ett yrke inom service-, omsorgs- och försörjningsarbete.

⁵ I 2017 års penningvärde.

⁶ Registrerat yrke 31/12 det femte året efter invandringsåret.

Nästan 7 av 10 av de med yrken inom maskinell tillverkning och transport har ett annat yrke femton år efter invandringen. De som har bytt har oftast gjort det till ett yrke inom byggverksamhet och tillverkning.

Majoriteten av personerna i gruppen *Snabbt i arbete*, 67 procent, har under minst ett år haft sin huvudsakliga försörjning från ekonomiskt bistånd. Dessa har i genomsnitt haft ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla i 1,7 år. Så gott som samtliga har haft en förvärvsinkomst som huvudsaklig inkomst under minst ett år och i snitt har man haft detta i 10,6 år. 46 procent har under något år haft sin högsta inkomst från studier och då spenderar man i genomsnitt 2,7 år med detta inkomstslag. Drygt en tredjedel har haft sin försörjning från inkomster förknippade med vård av barn eller anhöriga, då i genomsnitt på 2,1 år. 35 procent i den här grupperingen har under minst ett år haft arbetslöshetsersättning. Dessa hade i genomsnitt denna typ av huvudinkomst under knappt 2 år av de femton åren de följs. Drygt 20 procent har under något år haft en försörjning som i huvudsak kommit från ett arbetsmarknadspolitiskt program och då i genomsnitt under 1,7 år.

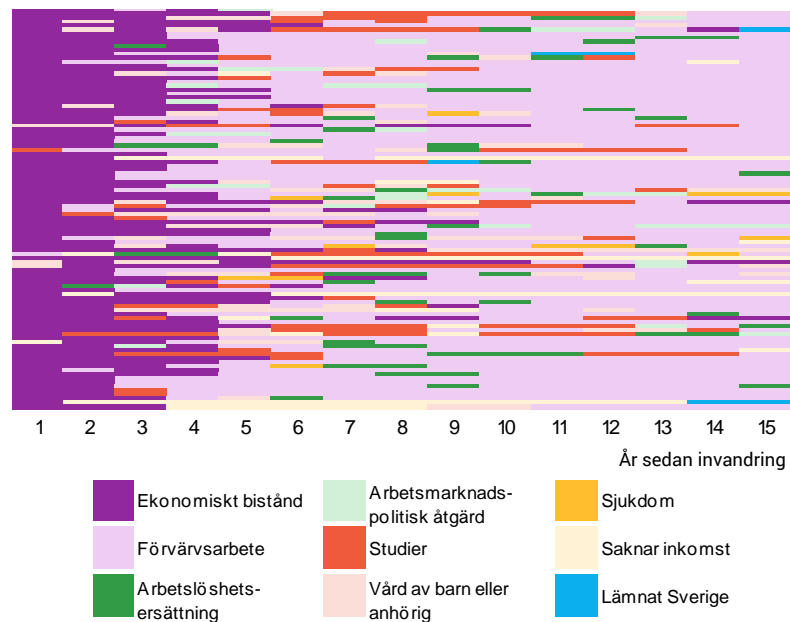
Längre tid till arbete

Den här gruppen består av 8 300 individer, eller 27 procent av samtliga, och kännetecknas av en huvudsaklig inkomst från ekonomiskt bistånd under de första åren efter invandringen för att sedan till stor del komma från förvärvsarbete. Genom att visa ett urval på 100 slumpmässigt utvalda personer som grupperats till *Längre tid till arbete* går det att se hur inkomstutvecklingen kan se ut. I jämförelse med gruppen *Snabbt i arbete* har individerna i föreliggande grupp sin huvudsakliga inkomst från ekonomiskt bistånd några fler år efter invandringen. Inkomstutvecklingen liknar annars den för individer i gruppen *Snabbt i arbete* då många har en huvudsaklig inkomst från förvärvsarbete under större delen av de femton år de följs. En del individer har några år där inkomster föranledd av studier eller arbetslöshetsersättning är den största inkomstkällan för att sedan återigen vara från förvärvsarbete.

Diagram 3.6

Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen *Längre tid till arbete*. Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring

Random sample on 100 individuals from the group Prolonged period without employment. Main source of income by time since immigration

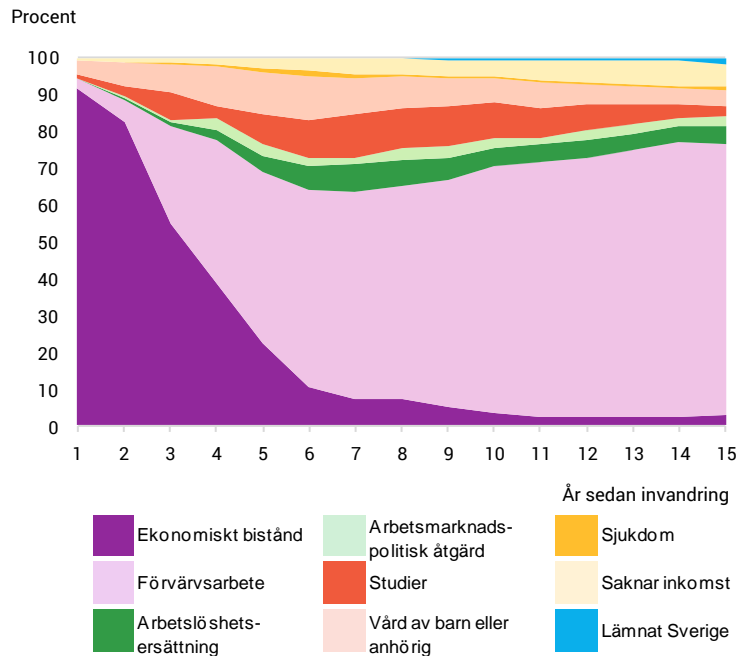
Till skillnad mot diagrammet ovan, som visar 100 individers hela försörjningsbana under 15 år, visar nästa diagram fördelningen efter de olika inkomstslagen för samtliga individer i gruppen *Längre tid till arbete*. En annan skillnad är att redovisningen sker efter de olika inkomstslagen. Det innebär att en individ kan utgöra en del av de som förvärsarbetar ett år för att under nästa år vara en del av de som har sin inkomst från arbetslöshetsersättning. Liksom ovan visar diagrammet att större delen av individerna i denna grupp har ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomst under de första åren efter invandringen. Andelen minskar över tid och efter fem år har 22 procent ekonomiskt bistånd medan 47 procent har sin inkomst i huvudsak från förvärsarbete. Andra inkomstkällor är också relativt vanliga, exempelvis har 11 procent sin huvudsakliga inkomst från vård av barn eller anhörig medan 8 procent har en inkomst föranledd av studier som sin högsta inkomst.

Efter tio år i Sverige är det 67 procent som har sin huvudsakliga inkomst från förvärsarbete medan andelen med ekonomiskt bistånd har sjunkit till 4 procent. Fem år senare, i slutet av den studerande perioden, har andelen med inkomst från förvärsarbete ökat ytterligare något.

Diagram 3.7

Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen *Längre tid till arbete* efter tid sedan invandring

Distribution by main source of income for the group Prolonged period without employment by years since immigration. Percent

Medianförvärsinkomsten för de som förvärsarbetar tio år efter invandringen var drygt 233 000⁷ kronor. Den förvärsinkomst individerna hade innebär för knappt 70 procent, eller 3 800 personer, att deras inkomst är högre än den inkomst som indikerar en etablerad ställning på arbetsmarknaden. 7 procent har en inkomst som indikerar en osäker ställning på arbetsmarknaden medan 25 procent har en svag ställning. I slutet av perioden, 15 år efter invandringen, har medianinkomsten ökat till nästan 274 000 kronor och andelen som kan anses som etablerade på arbetsmarknaden har ökat till 79 procent.

De flesta som ingår i gruppen *Längre tid till arbete* har haft ekonomiskt bistånd i några år, i genomsnitt 3,5 år. Många har haft minst ett år med försörjning från förvärsarbete och i genomsnitt är detta den huvudsakliga försörjningen under 8,4 år. En tredjedel har sin högsta inkomst från arbetslöshetsersättning någon gång under sina femton första år i Sverige. I de fall man blivit arbetslös och fått sin huvudsakliga inkomst från arbetslöshetsersättning har detta i genomsnitt pågått under nästan 2 år. Av de 22 procent som under minst ett år har deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program gjorde det i genomsnitt i ett och ett halvt år. Drygt 40 procent har deltagit i någon form av studier och då i 2,6 år. Vård av barn eller annan anhörig har 35 procent haft som försörjning under något år och då i genomsnitt i lite mer än 3 år. Nästan 20 procent

⁷ I 2017 års penningvärde.

har någon gång varit utan inkomst och då i 3,5 år medan 4 procent har bott utanför Sverige och då i nästan 2 år.

Svag ställning på arbetsmarknaden

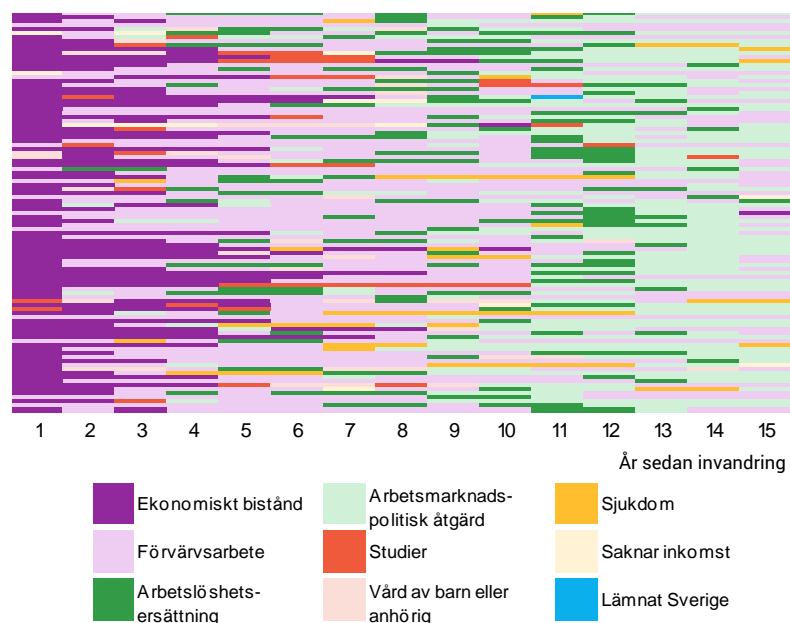
Gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden* kännetecknas av de som kommer in i arbete men där några år med förvärvsarbete som största inkomstkälla följs av år då många är arbetslösa och får inkomst från arbetslöshetsersättning eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De utgör knappt 1 600 personer vilket motsvarar 5 procent av alla personer i studien.

I diagram 3.8 framgår hur 100 slumpmässigt utvalda personer som ingår i gruppen varierar vilken som är den största inkomstkällan under de första femton åren i Sverige. De första åren i Sverige har de flesta i gruppen ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla, sedan följer några år då många förvärvsarbetar och under den andra halvan av den studerade perioden har de under flera av åren sin största inkomst från arbetslöshetsersättning eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De flesta har inte arbetsmarknadspolitiska åtgärder som sin högsta inkomst varje år. Många varierar mellan arbetslöshetsersättning, arbetsmarknadspolitiska åtgärder och förvärvsarbete mellan åren.

Diagram 3.8

Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden*. Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring

Random sample of 100 persons from the group *Weak position on the labour market*. Main source of income by time since immigration

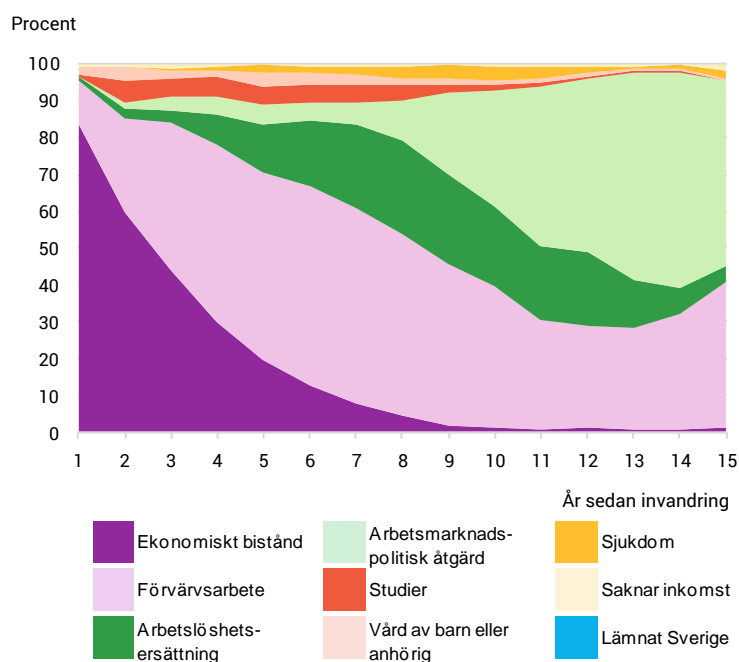
I diagram 3.9 redovisas istället fördelningen efter huvudsaklig inkomst. De första två åren har majoriteten ekonomiskt bistånd. Med tiden börjar fler och fler få sin högsta inkomst från förvärvsarbete. Nästan alla i gruppen har haft förvärvsarbete som största inkomstkälla minst ett av

de 15 åren och den genomsnittliga tiden är nästan sex år. Fem år efter invandring har drygt hälften förvärvsarbete som största inkomstkälla. Samtidigt hade andelen med ekonomiskt bistånd minskat till knappt var femte. Andelen som har arbetslöshetsersättning som högsta inkomst är då 13 procent men ökar till 25 procent åtta år efter invandring. Nio av tio i gruppen har haft arbetslöshetsersättning minst ett av åren och i genomsnitt haft det 2,3 år. Elva år efter invandring och de resterande åren som gruppen följs är det vanligast att ha arbetsmarknadspolitiska åtgärder som den största inkomstkällan. I stort sett alla har haft det som huvudsaklig inkomstkälla under minst ett år, genomsnittstiden är 3,5 år.

15 år efter invandringen har 50 procent sin huvudsakliga inkomstkälla från arbetsmarknadspolitiska åtgärder och 40 procent från förvärvsarbete. De som förvärvsarbetar har en medianinkomst på 231 000 kronor och de med sin högsta inkomst från arbetsmarknadspolitiska åtgärder har en medianinkomst från det på 119 000 kronor, båda i 2017 års penningvärde.

Diagram 3.9
Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden* efter tid sedan invandring

Distribution by main source of income for the group Weak position on the labour market by years since immigration. Percent

Med nedsatt arbetsförmåga

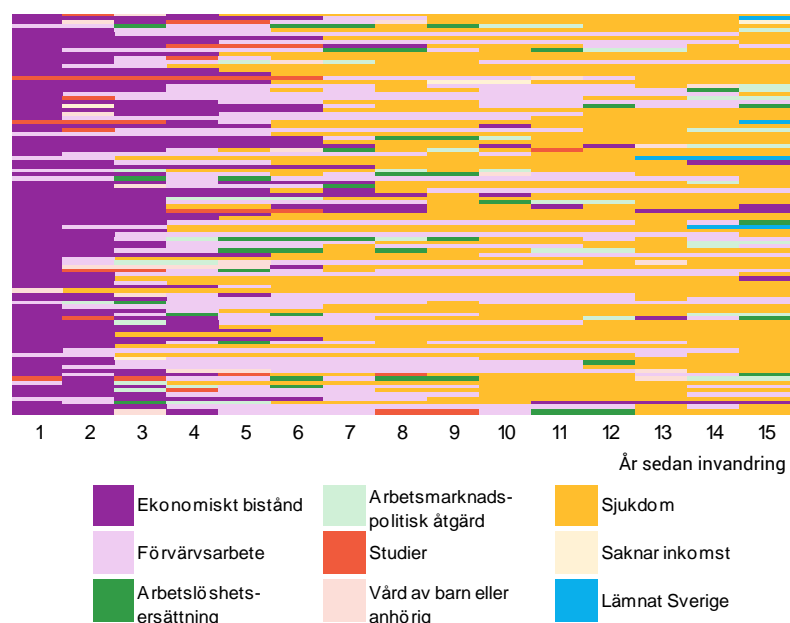
Gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga*, har till stor del ekonomiskt bistånd de första åren, därefter förvärvsarbete och sedan sjukpenning eller sjukersättning. De utgör 2 700 personer vilket motsvarar 9 procent av alla personer i studien.

Diagram 3.10 visas exempel på hur den största inkomstkällan varierar under de 15 första åren i Sverige för 100 slumpmässigt utvalda personer som ingår i gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga*. I diagrammet är varje rad är en person. De flesta personerna har sin högsta inkomst från ekonomiskt bistånd de första tre åren, sedan följer några år då många förvärvsarbetar och under den andra halvan av den studerade perioden har de flesta sin största inkomstkälla från sjukpenning eller sjukersättning. Många har inte sjukpenning eller sjukersättning varje år. Förutom dessa ersättningar varierar den största inkomstkällan mellan framförallt förvärvsarbete, arbetslöshetsersättning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder mellan åren.

Diagram 3.10

Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga*. Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring

Random sample of 100 persons from the group With reduced capacity to work. Main source of income by time since immigration

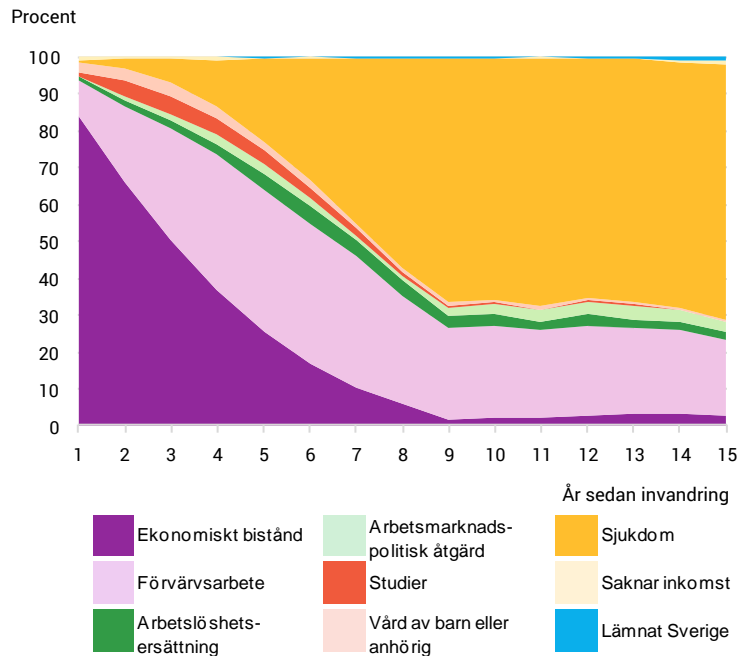

Om fördelningen efter huvudsaklig inkomst istället redovisas har 84 procent ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla året efter invandring, se diagram 3.11. Denna andel sjunker sedan med åren. Tre år efter invandring är det fortfarande den största inkomstkällan för 50 procent. I gruppen är det 88 procent som haft ekonomiskt bistånd minst ett av de femton åren och de har i genomsnitt haft det i 3,6 år.

Diagram 3.11

Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen Med nedsatt arbetsförmåga efter tid sedan invandring

Distribution by main source of income for the group With reduced capacity to work by years since immigration. Percent

Fyra år efter invandring är ekonomiskt bistånd och förvärvsarbete lika vanligt och år fem och sex är det vanligast med förvärvsarbete som största inkomstkälla. Drygt 70 procent har haft förvärvsarbete som största inkomstkälla under minst ett av åren, och de har de i genomsnitt haft det 5,6 år. Från sju år efter invandring och de resterande åren de följs upp är sjukpenning eller sjukersättning den vanligaste inkomsten. Nästan alla i denna grupp har haft sjukpenning eller sjukersättning under minst ett år. Den genomsnittliga tiden är 6,4 år. Tio år efter invandring har 65 procent sin högsta inkomst från sjukpenning eller sjukersättning och 25 procent från förvärvsarbete. Andelen med ekonomiskt bistånd är då två procent. 15 år efter invandring har andelen med sjukpenning eller sjukersättning ökat något och andelen med förvärvsinkomst minskat.

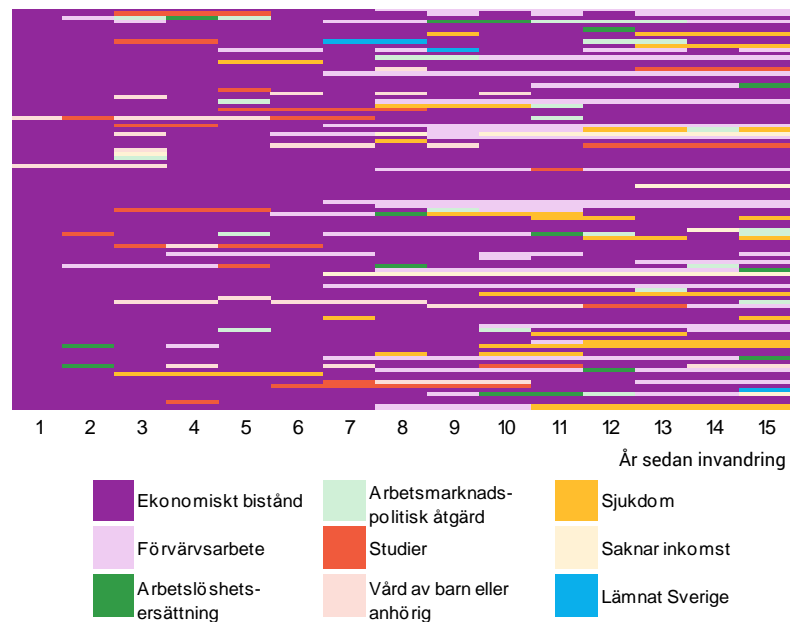
Många år med ekonomiskt bistånd

Gruppen som har ekonomiskt bistånd större delen av de 15 undersökta åren är knappt 6 300 personer. Det motsvarar en femtedel av personerna i studien. Ekonomiskt bistånd är den vanligaste inkomsten för personerna i denna grupp men de flesta har andra typer av inkomster som största inkomstkällan under något eller några år. 21 procent av personerna har ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla alla 15 undersökta år.

Diagram 3.12

**Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd*.
Huvudsaklig inkomstkälla efter tid sedan invandring**

Random sample of 100 persons from the group Many years receiving social assistance. Main source of income after time since immigration

Precis som för de tidigare grupperna visar diagram 3.12 100 slumpmässigt utvalda personer som ingår i gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd* och vilken typ av inkomst de haft de 15 första åren i Sverige. De första åren i Sverige har de allra flesta i denna grupp ekonomiskt bistånd och diagrammet visar att ekonomiskt bistånd är den vanligaste inkomstkällan för de flesta, de flesta år. Ju fler år i Sverige, desto vanligare blir det att ha sin högsta inkomst från någon annan källa. Under den första halvan av den studerade perioden förekommer framförallt att den högsta inkomsten är från studier eller vård av barn eller anhörig. Under andra halvan av perioden har fler och fler förvärsarbete som största inkomstkälla. Övriga inkomstslag förekommer också som högsta inkomst, av dem är alla förutom *Lämnat Sverige* ungefär lika vanliga.

Året efter invandring till Sverige hade drygt nio av tio i gruppen ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla. När fördelningen över olika inkomstslag efter tid i Sverige studeras minskar denna andel med tiden och efter 15 år har knappt hälften ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla, se diagram 3.13. Det är 46 procent som haft förvärsarbete som huvudsaklig inkomstkälla minst ett av de 15 åren. Av de som haft det minst ett år, är genomsnittet 4,1 år. Av männen är det 56 procent som haft det minst ett år och av kvinnorna 36 procent.

De första åren i Sverige är den näst vanligaste inkomstkällan vård av barn eller anhörig. Totalt sett under de 15 studerade åren har 24 procent haft inkomst från vård av barn eller anhörig som största inkomstkälla minst ett år. Av männen är det nio procent som haft det och av kvinnorna 39 procent. Det är inte bara en större andel av

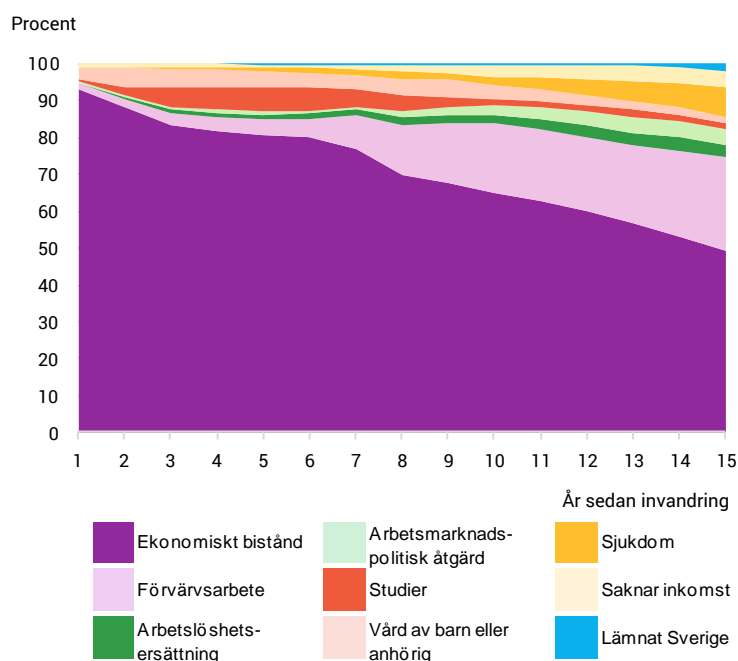
kvinnorna som haft vård av barn eller anhörig som största inkomstkälla, de har även haft det fler år i genomsnitt. Av de som haft det minst ett år, har män haft det i genomsnitt 1,5 år och kvinnor i 2,5 år.

Fem år efter invandring hade drygt 80 procent ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla. Näst vanligast var inkomst från studier med sex procent, därefter kom förvärvsarbete och vård av barn eller anhörig med fyra procent vardera.

Diagram 3.13

Fördelning efter huvudsaklig inkomstkälla för gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd efter tid sedan invandring*

Distribution by main source of income for the group Many years receiving social assistance by years since immigration. Percent

Efter tio år i Sverige hade 65 procent i denna grupp ekonomiskt bistånd. Näst vanligast var förvärvsarbete vilket nästan var femte hade. Det sista året de följs upp, 15 år efter invandring, hade knappt hälften ekonomiskt bistånd och 25 procent förvärvsarbetade. Medianförvärvsinkomsten för de som förvärvsarbetar 15 år efter invandringen var 211 000 kronor i 2017 års penningvärde. Den förvärvsinkomst individerna hade innebär att knappt 60 procent av de som förvärvsarbetar hade en inkomst över den gräns som används som etablerad på arbetsmarknaden, övriga hade en inkomst som motsvarar osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden. Den tredje vanligaste inkomsten var sjukersättning eller sjukpenning, vilket åtta procent hade. I genomsnitt har personerna i gruppen haft ekonomiskt bistånd som största inkomstkälla knappt 11 år av de 15 åren.

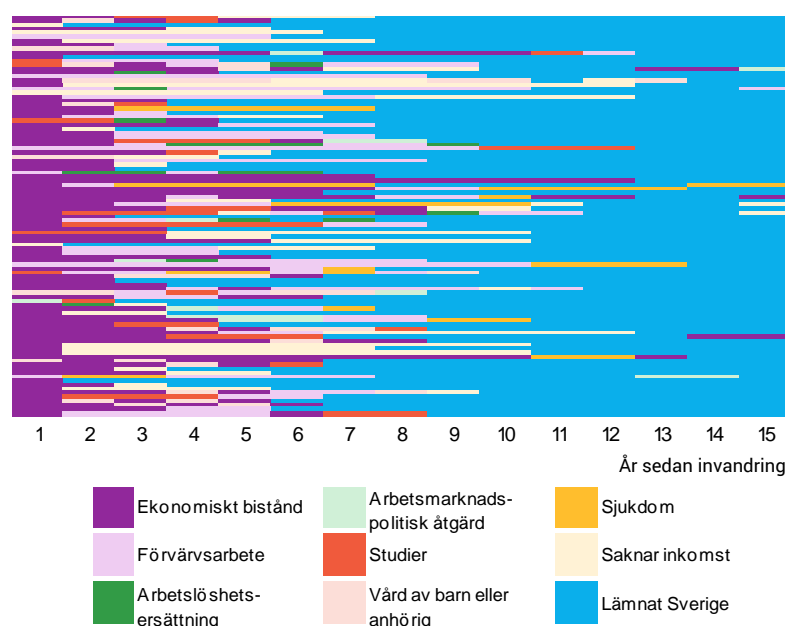
Lämnar Sverige

Gemensamt för den här gruppen är att de ett eller flera år inte är folkbokförda i Sverige. Det är 2 443⁸ personer eller knappt 10 procent av alla. Av dessa har 14 procent avlidit och de övriga utvandrat minst en gång. Här finns också personer som har lämnat Sverige och återvänt, 15 år efter den första invandringen bor 152 personer i gruppen i Sverige, vilket motsvarar 7 procent av gruppen.

Diagram 3.14

Slumpmässigt urval på 100 personer från gruppen Lämnar Sverige. Efter huvudsaklig inkomstkälla och tid sedan invandring

Random sample of 100 persons from the group Leave Sweden. By main source of income and time since immigration

Det vanligaste är att man utvandrar det nionde året i Sverige. Under tiden i Sverige har drygt 60 procent någon gång haft bidrag som sin största inkomstkälla och 38 procent har något år haft inkomst från förvärvsarbete som sin största inkomstkälla. Det är också vanligt att man något år varit helt utan inkomst, det har hälften av de som utvandrat varit minst ett år.

Året innan de utvandrade saknade nästan hälften inkomst. Det kan vara ett tecken på att de utvandrat redan tidigare och året innan utvandringen ingår i det som kallas övertäckning. Det är också tänkbart att de saknade möjlighet till försörjning i Sverige så att de emigrerade för att söka lyckan i ett annat land.

En knapp tredjedel av de som utvandrar flyttar till sitt födelseland. För lika många saknas uppgift om vilket land de flyttat till. För övriga är det

⁸ I gruppen ingår ytterligare 273 personer som troligen bytt personnummer flera gånger och som inte kunnat följas hela tiden. De tas bort i analysen.

vanligast att flytta till Storbritannien (14 procent), Norge (5 procent) och Tyskland (5 procent).

Alla grupper sammantaget

Av alla drygt 30 000 personer som ingår i studien är det sammantaget vanligast att ha ekonomiskt bistånd som huvudsaklig inkomstkälla de första åren i Sverige. Totalt sett har 86 procent haft ekonomiskt bistånd minst ett år av de 15 åren och genomsnittstiden bland de som haft det är 4,8 år. Andelen med ekonomiskt bistånd minskar med tiden i Sverige och fem år efter invandring och resterade år av perioden som studeras är det vanligast att ha förvärvsarbete som högsta inkomst. Nästan 80 procent har haft förvärvsarbete som största inkomstkälla minst ett år och den genomsnittliga tiden är drygt 8 år.

Det tredje vanligaste inkomstslaget att ha som största inkomstkälla under minst ett år var inkomst från studier. Det har en tredjedel haft och dessa har i genomsnitt haft det i 2,5 år. De vanligaste inkomstslagen därefter är arbetslöshetsersättning, vård av barn eller anhörig och arbetsmarknadspolitisk åtgärd, se tabell 3.2.

Tabell 3.2

Antal och andel som haft olika inkomstslag som huvudsaklig inkomstkälla under minst ett år av 15 studerade år.

Number and percent of people with different main source of income at least one year during the 15 years studied

Huvudsaklig inkomstkälla	Antal minst ett år	Andel minst ett år	Antal år av de med minst ett år	
			Medel	Median
Ekonomiskt bistånd	26 300	86	4,8	3
Förvärvsarbete	24 100	79	8,1	8
Arbetslöshetsersättning	9 600	31	1,9	2
Arbetsmarknadspolitisk åtgärd	7 400	24	2,0	1
Inkomst föranledd av studier	10 200	33	2,5	2
Vård av barn eller anhörig	8 800	29	2,5	2
Sjuk- eller aktivitetsersättning	5 400	18	4,2	3
Saknar inkomst	4 300	14	2,8	2
Lämnat Sverige	3 500	11	6,3	6

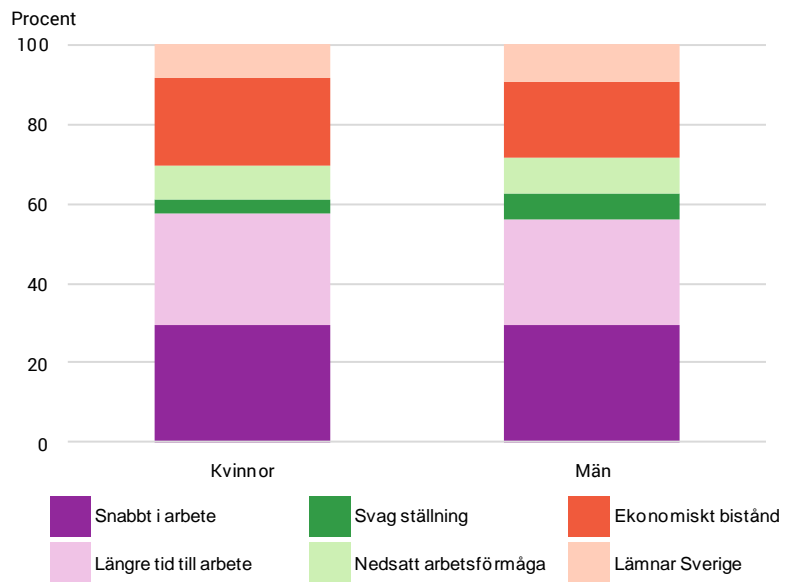
Fördelning efter bakgrundsvariabler

Klusteranalysen har grupperat individer som har liknande kombinationer av olika inkomster efter tid i Sverige. Hittills har de olika grupperna beskrivits i termer av de olika inkomstslagen. I det här avsnittet beskrivs de personer som ingår i de sex grupperna. De variabler som ingår är kön, ålder vid invandring, utbildningsnivå, boställningskategori, medborgarskap, invandringsår och kommungrupp.

Tabell 3.3**Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster. Antal och andel***Distribution by groups based on income pattern. Number and percent*

Grupp	Antal	Andel, procent
Snabbt i arbete	9 000	30
Längre tid till arbete	8 300	27
Svag ställning på arbetsmarknaden	1 600	5
Med nedsatt arbetsförmåga	2 700	9
Många år med ekonomiskt bistånd	6 300	20
Lämnar Sverige	2 700	9
Totalt	30 600	100

Det var ungefär lika många kvinnor som män som invandrade under perioden 1997–2001. Hur kvinnor och män fördelar sig i de olika grupperna är också relativt lika. Av både kvinnorna och männen är 30 procent i gruppen *Snabbt i arbete*. 28 procent av kvinnorna och 26 procent av männen ingår i gruppen *Längre tid till arbete*. I den gruppen har många ekonomiskt bistånd under de första åren men börjar sedan förvärvsarbete. Fler män än kvinnor tillhör gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden*. Det är något vanligare att kvinnor tillhör gruppen med *Ekonomiskt bistånd* medan männen i något större utsträckning ingår i gruppen *Lämnar Sverige*.

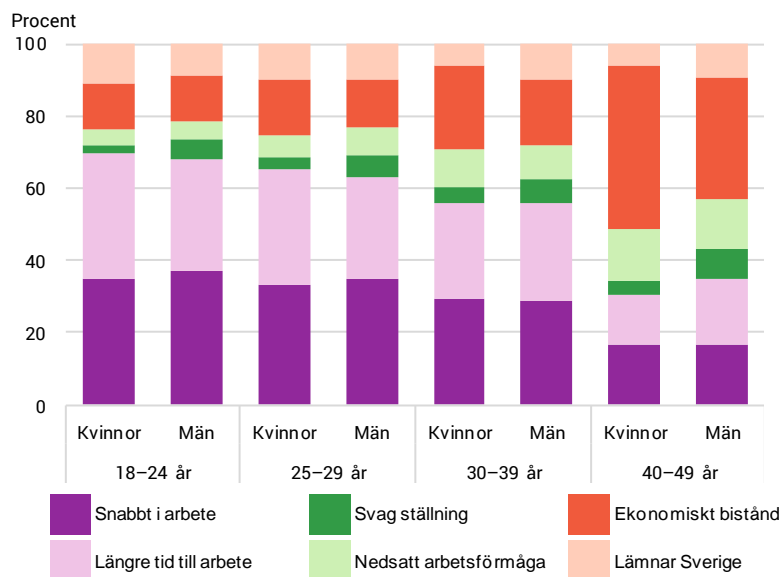
Diagram 3.15**Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster och kön***Distribution by groups based on income pattern and sex. Percent***Ålder vid invandring**

I analysen är de som var i åldern 18–49 år då de invandrade med. Diagram 3.16 visar ett tydligt mönster. Ju yngre vid invandring till Sverige, desto vanligare att tillhöra någon av grupperna *Snabbt i arbete* och *Längre tid till arbete*. Ju äldre vid invandring, desto högre andel tillhör antingen gruppen *Nedsatt arbetsförmåga* eller *Ekonomiskt bistånd*.

Omkring 70 procent av både kvinnor och män som var 18–24 år när de invandrade är i en grupp som kännetecknas av förvärvsarbete, grupperna *Snabbt i arbete* och *Längre tid till arbete*. Motsvarande för den äldsta gruppen, de mellan 40 och 49 vid invandringen, är drygt 30 procent av kvinnorna och 35 procent av männen.

Diagram 3.16

Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, ålder vid invandring och kön
Distribution by groups based on income pattern, age at immigration and sex. Percent

Den vanligaste gruppen för de som är 40–49 år vid invandring är istället *Ekonomiskt bistånd*. I den åldersklassen tillhör 45 procent av kvinnorna och en tredjedel av männen den gruppen. Det är också vanligare att de är i gruppen *Nedsatt arbetsförmåga*, som till stor del har sjukpenning eller sjukersättning. Av både kvinnor och män 40–49 år är 14 procent i den gruppen. De yngre är i mindre utsträckning i gruppen *Nedsatt arbetsförmåga*. Av de 18–24 år är det 5 procent.

Utbildningsnivå

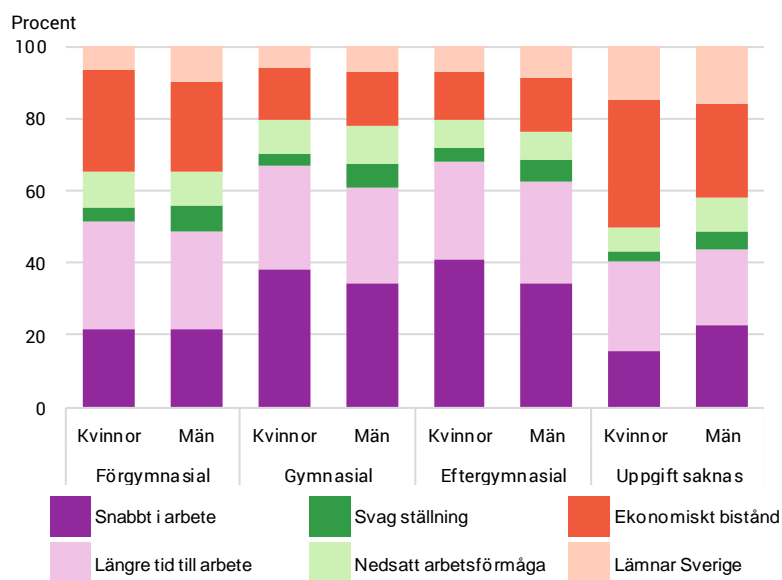
Fördelningen över utbildningsnivåerna är jämn. Det är 28 procent som har förgymnasial, gymnasial eller eftergymnasial utbildning. För 16 procent saknas uppgift om utbildningsnivå. Det är en större andel män än kvinnor med gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Det är istället en större andel kvinnor än män som saknar uppgift om utbildningsnivå.

För både kvinnor och män gäller att ju högre utbildningsnivå desto större andel är det som är i gruppen *Snabbt i arbete*. Av de med eftergymnasial utbildning är drygt 40 procent av kvinnorna och ungefär en tredjedel av männen i den gruppen. Även de med en gymnasial utbildning hamnar i stor utsträckning i den gruppen, 38 procent av kvinnorna och 35 procent av männen. I de grupper som kännetecknas av förvärvsarbete, grupperna *Snabbt i arbete* eller *Längre tid till arbete*, är det en

större andel av kvinnorna än av männen både bland de med gymnasial och bland de med eftergymnasial utbildning. Skillnaderna beroende på ålder vid invandringstillfället kvarstår. Av de med en eftergymnasial utbildning två år efter invandring som var 18–24 år när de invandrade är 45 procent i gruppen *Snabbt i arbete*. Av de som också hade eftergymnasial utbildning men som var äldre, 40–49 år vid invandringen, är ungefär 25 procent i den gruppen.

Av de med förgymnasial utbildning är det 21 procent av både kvinnorna och männen som är gruppen *Snabbt i arbete* och 30 procent av kvinnorna och 27 procent av männen är i gruppen *Längre tid till arbete*. Av de med förgymnasial utbildning är en fjärdedel i gruppen *Ekonomiskt bistånd*. De är nästan dubbelt så stor andel som av de med eftergymnasial utbildning.

Diagram 3.17
Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, utbildningsnivå och kön
Distribution by groups based on income pattern, level of education and sex. Percent

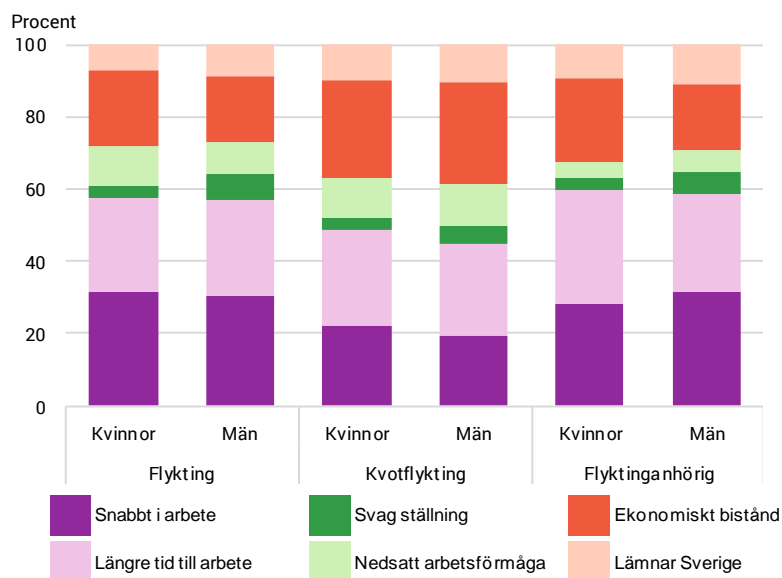
Bosättningskategori

Av de som kommit som flykting, den vanligaste bosättningskategorin av de i denna studie, tillhör 32 procent av kvinnorna och 31 procent av männen gruppen *Snabbt i arbete*. Ytterligare drygt en fjärdedel tillhör gruppen *Längre tid till arbete*. Det innebär att knappt 60 procent av både kvinnorna och männen är i någon av grupperna som kännetecknas av förvärvsarbete. Av de som kommit som anhöriga är ungefär samma andel i någon av dessa två grupper, av både kvinnor och män. Av kvotflyktingar, knappt tio procent av alla i studien, är ungefär 20 procent i gruppen *Snabbt i arbete* och ungefär hälften av kvinnorna och 45 procent av männen tillhör någon av de två grupperna som arbetar de flesta åren.

Att tillhöra gruppen *Ekonomiskt bistånd* är vanligast bland kvotflyktingar, knappt 30 procent av både männen och kvinnorna. Bland män i någon av de andra bosättningsgrunderna är det ungefär hälften så vanligt. Att tillhöra gruppen *Nedsatt arbetsförmåga* är minst vanligt bland anhöriga, 5 procent av kvinnorna och 6 procent av männen gör det. Av de andra bosättningsgrunderna är omkring 10 procent i den gruppen.

Diagram 3.18

Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, bosättningskategori och kön
Distribution by groups based on income pattern, residence permit category and sex. Percent

Världsdel

Andelen i gruppen *Snabbt i arbete* skiljer sig ganska mycket mellan medborgare i de olika världsdelarna. En fjärdedel av kvinnorna från Asien eller Afrika tillhör den gruppen. Även av männen från Asien är det en fjärdedel i den gruppen medan en tredjedel av männen från Afrika är i gruppen. Högst är det för den lilla gruppen från Nord- och Sydamerika, omkring 55 procent av både kvinnorna och männen. Av de från Europa tillhör omkring 40 procent den gruppen, se diagram 3.19.

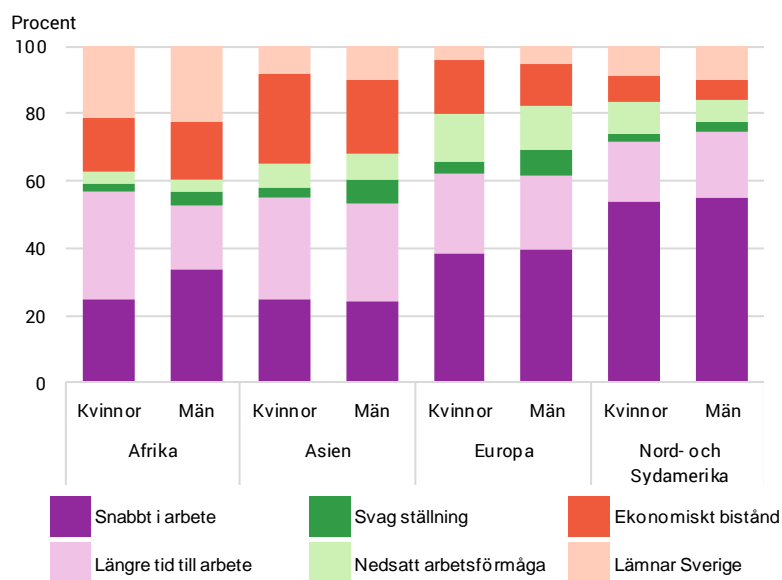
Personer från Afrika och Asien är de som i minst grad tillhör någon av grupperna som kännetecknas av förvärvsarbete, grupperna *Snabbt i arbete* och *Längre tid till arbete*. Av männen är det 53 procent från båda världsdelarna och för kvinnor 55 procent av de från Asien och 57 procent av de från Afrika. Bland de medborgare i Europa är det drygt 60 procent av både kvinnorna och männen.

Personer från Europa är de som i störst utsträckning är i gruppen *Nedsatt arbetsförmåga*, knappt 15 procent av både kvinnorna och männen. De från Afrika är i minst utsträckning i den gruppen, 3 procent av kvinnorna och 4 procent av männen.

Personer från ett land i Asien är de som i störst utsträckning är i gruppen *Ekonomiskt bistånd*. Drygt en fjärdedel av kvinnorna och drygt en femtedel av männen. Av kvinnor från Afrika eller Europa är det 16 procent, ungefär samma andel av männen från Afrika och några procentenheter lägre av männen från Asien.

Även andelen som lämnar Sverige skiljer mycket mellan världsdelsgrupporna. Av de från ett afrikanskt land är det drygt en femtedel som lämnat Sverige. Det handlar om en relativt stor utflyttning under mitten av 2000-talet av tidigare invandrade från Somalia. Minst vanligt är det för de från i Europa där omkring fem procent lämnat Sverige. Av personer från i Asien eller Nord- och Sydamerika är det omkring 10 procent som lämnat Sverige. I alla världsdelar är det något fler män än kvinnor som utvandrar.

Diagram 3.19
Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, världsdel och kön
Distribution by groups based on income pattern, region of citizenship and sex. Percent

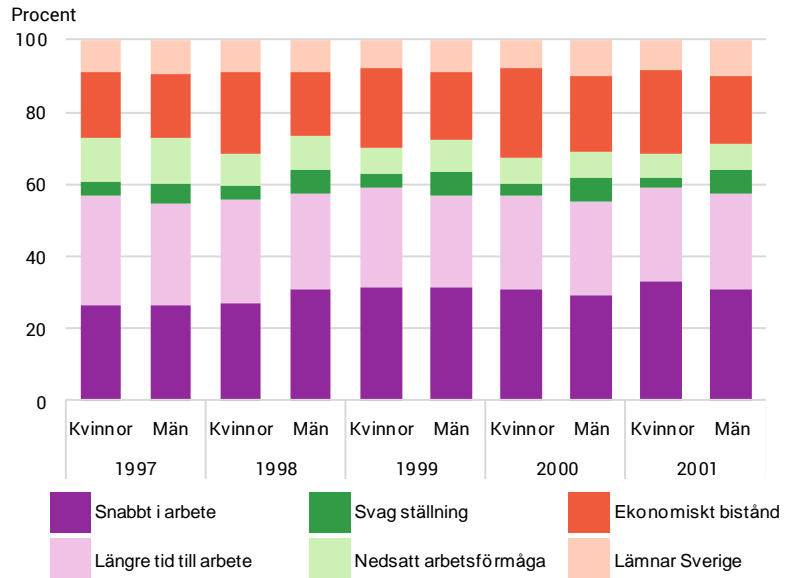
Invandringsår

Beroende på invandringsår kan bland annat den ekonomiska konjunkturen eller den förda politiken ge olika förutsättningar för etableringen på arbetsmarknaden. Det är ungefär lika många som invandrade varje år mellan 1997 och 2001 med undantag för år 1999 då det var något färre.

Andelen personer som är i gruppen *Snabbt i arbete* är högre ju senare invandringen skedde. Samma mönster gäller för gruppen *Ekonomiskt bistånd*. Grupperna *Längre tid till arbete* samt *Nedsatt arbetsförmåga* blir däremot mindre vanligt för de senare invandringsåren. Gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden* samt de som utvandrar är ungefär lika stor för alla invandringsår.

Diagram 3.20

Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, invandringsår och kön
Distribution by groups based on income pattern, year of immigration and sex. Percent

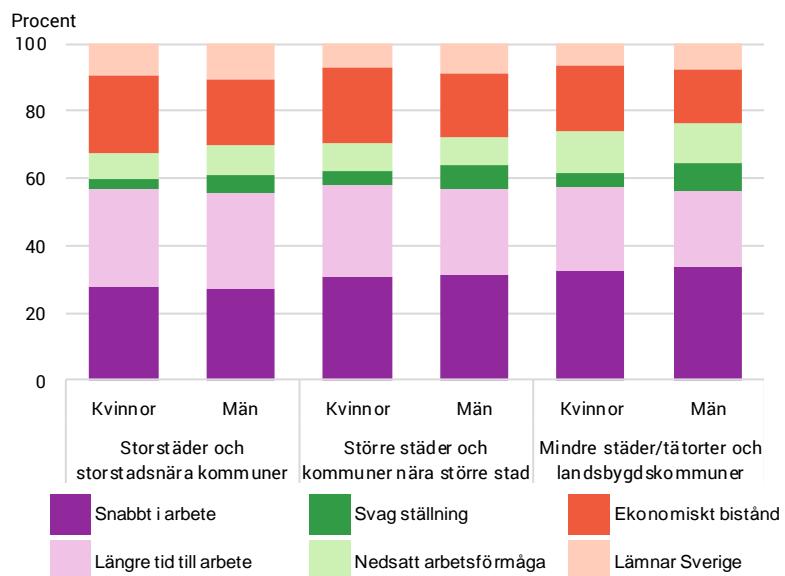

Kommungrupp

Nästan hälften av personerna bor de flesta år av de 15 år som studeras i en storstad eller storstadsnära kommun, nästan 40 procent bor i en större stad eller kommun nära större stad samt 13 procent i en mindre stad, tätort eller landsbygdskommun. Det är inga stora skillnader mellan kvinnor och män.

Diagram 3.21

Fördelning efter grupper baserade på försörjningsmönster, kommungrupp och kön
Distribution by groups based on income pattern, type of municipality and sex. Percent

Den kommungrupp som individen bott flest antal år i.

Det är inga stora skillnader mellan vilken kommungrupp personerna har bott i under längst tid när de olika inkomstgrupperna jämförs. Av både kvinnor och män som bor i mindre städer, tätorter eller landsbygdskommuner är en tredjedel i gruppen *Snabbt i arbete*, de boendes i storstäder eller storstadsnära kommuner är det 5–6 procentenheter lägre. I storstäderna är det istället en större andel i grupperna *Längre tid till arbete* samt *Ekonomiskt bistånd*.

Fördjupad analys

Föregående avsnitt visar att det skiljer sig åt vilka som ingår i de olika grupperna. Syftet med analysen i detta kapitel är att ge en övergripande bild av vilka som hamnar i de olika grupperna när hänsyn tas till samtliga variabler samtidigt. Tidigare har resultatet beskrivits med en faktor i taget. Om en faktor i taget studeras kan det vara oklart om skillnader i att hamna i en grupp förklaras av skillnader när det gäller till exempel i vilken ålder personen var vid invandringen eller vilket medborgarskap personen hade vid tiden för uppehållstillståndet.

Att studera flera faktorer samtidigt

Här används logistisk regressionsanalys för att studera eventuella samband mellan flera faktorer samtidigt. Metoden medför en så kallad standardisering av materialet med avseende på ålder vid invandring, utbildningsnivå, detaljerad bosättningsgrund, medborgarskapsvärldsdel, invandringsår, kommungrupp, civilstånd och eventuell förekomst av barn. Genom en statistisk beräkning uppskattas sannolikheten att vara med i en gruppering jämfört med genomsnittet för alla som ingår i analysen. Resultaten redovisas som jämförelsetal. Om jämförelsetalet är större än 1 ingår man i den aktuella grupperingen i högre grad än genomsnittet och om jämförelsetalet är mindre än 1 ingår man i lägre grad än genomsnittet⁹.

I följande avsnitt redovisas resultaten som framkommer från regressionsanalysen när samtliga faktorer ingår samtidigt. Fullständiga resultat och resultat där en faktor i taget läggs till i analysen återfinns i tabellbilaga, tabell T.2 till T.7.

Snabbt i arbete

Sannolikheten att hamna i gruppen *Snabbt i arbete* är högre för de som var i de yngre åldrarna som här studeras, när hänsyn tas till samtliga bakgrundsvariabler, se diagram 4.1. Det gäller speciellt de som var mellan 18 och 24 år då de kom till Sverige vilka har 70 procent högre sannolikhet att ingå jämfört med genomsnittet. Personer som var mellan 40 och 49 år vid invandringen har i jämförelse med genomsnittet en lägre sannolikhet att hamna i gruppen *Snabbt i arbete*. De som invandrade i åldern 30 till 39 är dock inte signifikant skilt från genomsnittet.

De som har en gymnasial eller eftergymnasial utbildning har en högre sannolikhet att hamna i den här gruppen. De med eftergymnasial utbildning har nära 80 procent högre sannolikhet att ingå i denna grupp jämfört med genomsnittet. Motsvarande för personer vars högsta utbildningsnivå är förgymnasial är 24 procent lägre sannolikhet. De

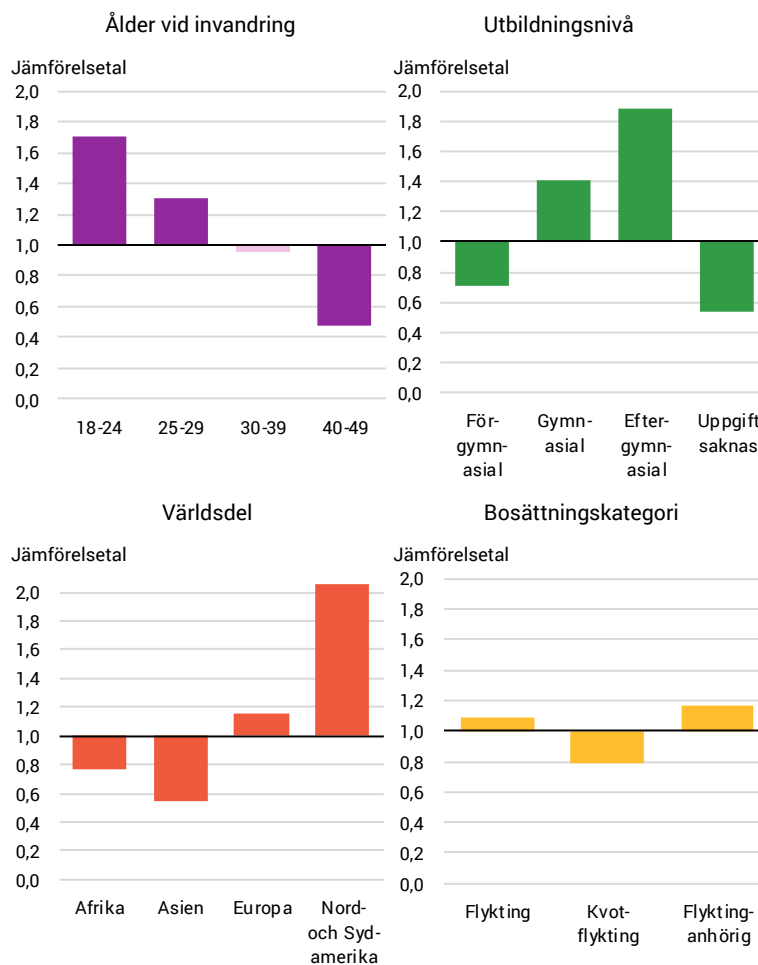
⁹ En mer utförlig beskrivning av metoden finns i kapitlet *Kort om statistiken*.

personer vars utbildningsnivå är okänd har även de en lägre sannolikhet.

Diagram 4.1

Sannolikhet att ingå i gruppen *Snabbt i arbete* efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group Quickly join the workforce by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis.

Ljusa staplar ej signifikanta på 10 %-nivå.

Utöver de faktorer som redovisas i diagrammen kontrolleras respektive faktor för kön, invandringsår, boendekommun, civilstånd och förekomst av barn under 6 år.

Till vilken världsdel ens ursprungliga medborgarskapsland tillhör har betydelse för sannolikheten att hamna i gruppen *Snabbt i arbete*. De med medborgarskap i ett Nord- eller Sydamerikanskt land har betydligt högre sannolikhet jämfört med genomsnittet. Även medborgare i ett europeiskt land har större sannolikhet att ingå i gruppen medan det är lägre för medborgare i ett asiatiskt (46 procent lägre) och afrikanskt land (23 procent lägre).

Det förekommer inga signifikanta skillnader mellan kvinnor och män. De som invandrat under 1997 och 1998 har lägre sannolikheter medan

invandrade 1999 och 2001 har högre. Att bo i storstäder eller storstadsnära kommuner ger en lägre sannolikhet att ingå i gruppen *Snabbt i arbete* jämfört med snittet samtidigt som det ger en högre sannolikhet om boendekommunen har varit i någon större stad, kommuner nära större stad eller mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner.

Längre tid till arbete

Liksom för gruppen *Snabbt i arbete* har yngre personer högre sannolikhet att hamna i gruppen *Längre tid till arbete* jämfört med samtliga invandrade flyktingar, se diagram 4.2. De som var mellan 18 och 24 år vid invandringen har 40 procent högre sannolikhet. De som var mellan 40 och 49 år har 40 procent lägre sannolikhet att hamna i denna grupp och de jämförelsetal som fås av regressionen är högre bland för- och eftergymnasialt utbildade och lägre bland de med uppgift saknas. För gymnasialt utbildade är sannolikheten att hamna i denna grupp inte skilt från genomsnittet.

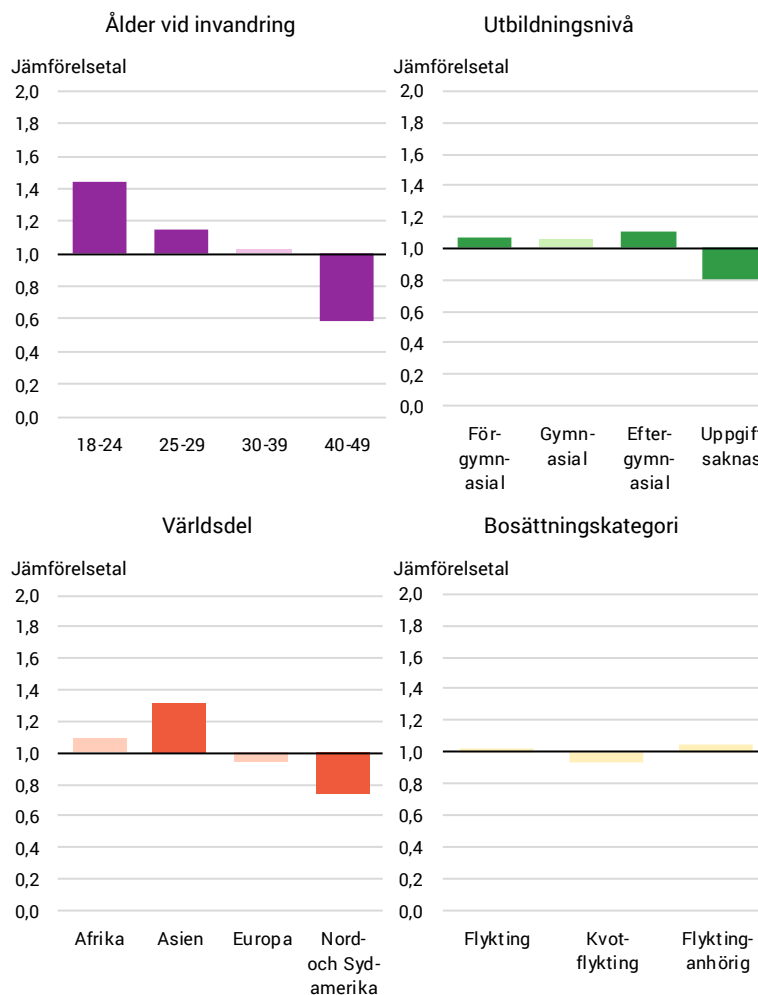
Vad gäller medborgarskap är resultaten omvända jämfört med gruppen *Snabbt i arbete*. De som var medborgare i ett asiatiskt eller afrikanskt land vid invandringen har en högre sannolikhet att hamna i *Längre tid till arbete* samtidigt som medborgare från Nord- eller Sydamerika och Europa har en lägre sannolikhet. Sett till de olika bosättningsgrunderna har varken flyktingar, kvotflyktingar eller flyktinganhöriga signifikant skilda jämförelsetal jämfört med genomsnittet, alla tre bosättningskategorierna har alltså lika stor sannolikhet att hamna i gruppen. Att under flest år ha bott i en kommun tillhörande en storstad eller nära en storstad innebär 9 procent högre sannolikhet att hamna i denna grupp. Har man bott flest år i en kommun med en mindre stad/tätort eller landsbygdskommun är sannolikheten 8 procent lägre.

Avseende invandringsår är endast jämförelsetalet för de som invandrade 1997 signifikant skilt från genomsnittet. De som invandrade under detta år har 17 procent högre sannolikhet att hamna i gruppen *Längre tid till arbete*. De som hade minst ett hemmaboende barn under 6 år har en signifikant högre sannolikhet att ingå medan sannolikheten för de som inte hade det är lägre.

Diagram 4.2

Sannolikhet att ingå i gruppen *Längre tid till arbete* efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bostättningskategori. Logistisk regressionsanalys

*Probability to be included in the group *Prolonged period without employment* by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis*

Ljusa staplar ej signifikanta på 10 %-nivå.

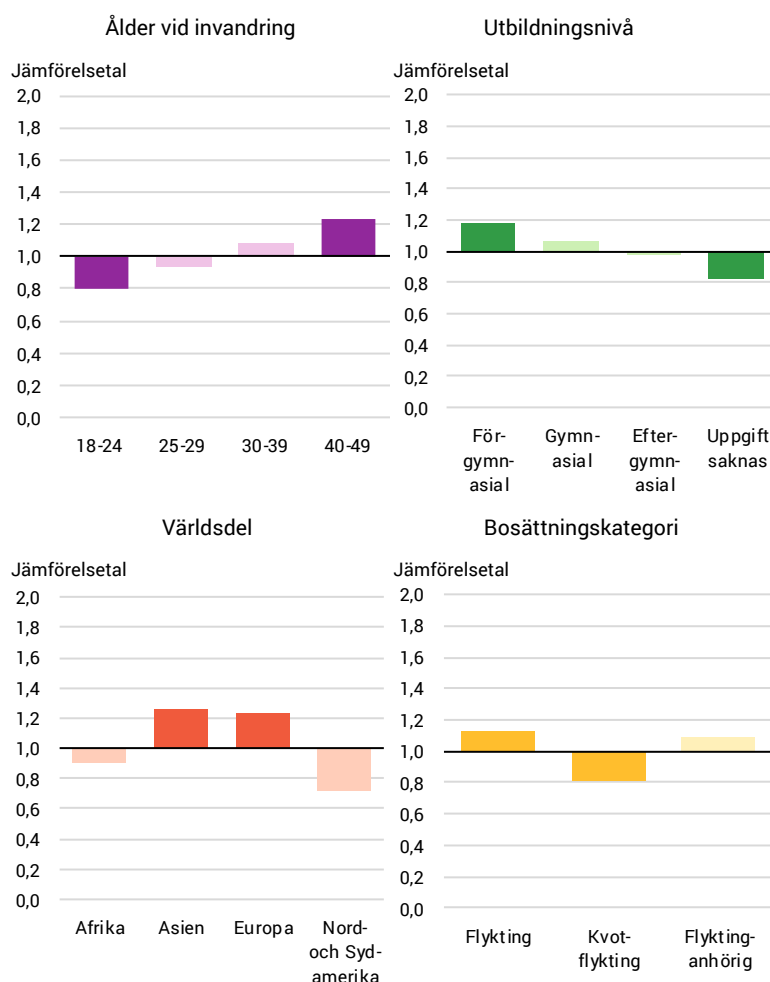
Utöver de faktorer som redovisas i diagrammen kontrolleras respektive faktor för kön, invandringsår, kommungrupp, civilstånd och förekomst av barn under 6 år.

Svag ställning på arbetsmarknaden

Gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden* är en av grupperna där sannolikheten att ingå skiljer sig mellan kvinnor och män. Här har män jämförelsetal över 1 medan det är under 1 för kvinnor. Jämfört med genomsnittet har män 36 procent högre sannolikhet att hamna i denna grupp medan sannolikheten för kvinnor är 27 procent lägre. Det är framförallt personer som var mellan 40 och 49 år vid invandringen som har högre sannolikhet att hamna i gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden* jämfört med genomsnittet. Samtidigt har de i åldersgruppen 18–24 år en lägre sannolikhet att hamna i denna grupp medan skillnaderna för åldersgrupperna mellan 25 och 39 år inte är signifikant skilt från genomsnittet.

Det är förgymnasialt utbildade som har jämförelsetal över 1 och därmed kan sägas ha större sannolikhet att hamna i denna grupp. Saknas information om utbildningsnivå ger det ett jämförelsetal under 1 och dessa har ungefär 20 procent lägre sannolikhet att ingå om de jämförs med samtliga som ingår i analysen. Regressionen visar även att gymnasialt eller eftergymnasialt utbildade varken har signifikant högre eller lägre sannolikhet att ingå i *Svag ställning på arbetsmarknaden*.

Diagram 4.3
Sannolikhet att ingå i gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden* efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys
Probability to be included in the group Weak position on the labour market by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis

Ljusa staplar ej signifikanta på 10 %-nivå.

Utöver de faktorer som redovisas i diagrammen kontrolleras respektive faktor för kön, invandringsår, kommungrupp, civilstånd och förekomst av barn under 6 år.

Gällande medborgarskap ger uppdelning efter världsdel signifikanta resultat för två av regionerna, Asien och Europa. Medborgarskap i ett land tillhörande någon av dessa världsdelar innebär en högre sannolikhet att hamna i gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden*, ungefär 20 procent högre jämfört med genomsnittet. Vidare gäller att de som

invandrat som flykting har drygt 10 procent högre sannolikhet att ingå i gruppen medan motsvarande för invandrade genom kvotsystemet har nästan 20 procent lägre sannolikhet.

De olika invandringsåren ger inga signifikanta jämförelsetal. De som bott större delen av de 15 åren i eller nära en kommun med en storstad har lägre sannolikhet att ingå i denna grupp. Jämfört med genomsnittet har de som under flest år bott i en mindre stad/tätort och landsbygds-kommun 23 procent högre sannolikhet att ingå i gruppen.

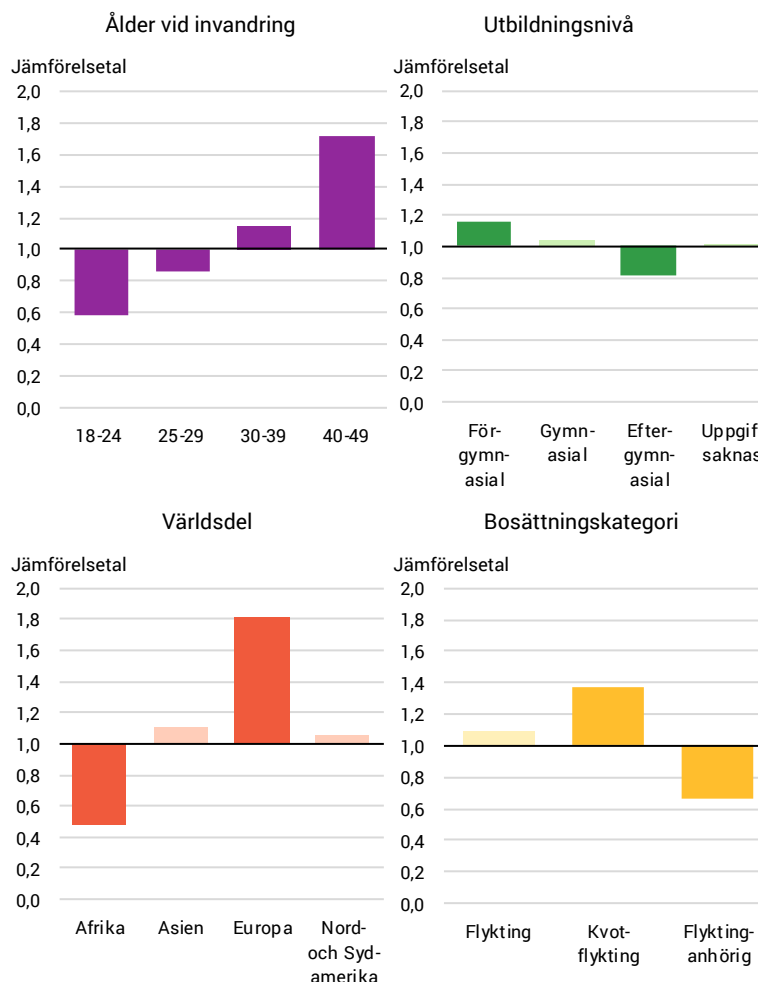
Med nedsatt arbetsförmåga

I motsats till grupperna *Snabbt i arbete* och *Längre tid till arbete* har de som var äldre vid invandringen högre sannolikhet att ingå i gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga*, se diagram 4.4. Det är 70 procent högre sannolikhet för de som var 40 till 49 år vid invandringen att hamna i denna grupp och även en viss högre sannolikhet för 30–39-åringar. För den yngsta gruppen av invandrare är sannolikheten 40 procent lägre. Sett till utbildningsnivå återfinns signifikanta jämförelsetal bland de med en förgymnasial (jämförelsetal över 1) och eftergymnasial utbildning (jämförelsetal under 1). Sett till världsdel har medborgare i ett europeiskt land 80 procent högre sannolikhet jämfört med genomsnittet att hamna i denna grupp. Personer som var medborgare i ett afrikanskt land vid invandringen har drygt 50 procent lägre sannolikhet.

Liksom med gruppen *Längre tid till arbete* är jämförelsetalen över 1 för de som invandrade under 1997 och lägre för de som invandrade under studiens två sista år, 2000 och 2001. När det gäller i vilken kommun-grupp personen bott flest antal år i under de 15 år man följs åt visar regressionen att boende i större städer och kommuner nära större stad har en lägre sannolikhet att hamna i gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga*. Boende i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner har ett jämförelsetal över 1 vilket innebär att sannolikheten att tillhöra denna grupp är högre jämfört med genomsnittet. Resultaten efter kön visar inga signifikanta skillnader mellan könen. Det går således inte att säga att kvinnor eller män skulle ha högre eller lägre sannolikhet att hamna i denna grupp.

Diagram 4.4

Sannolikhet att ingå i gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga* efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys
Probability to be included in the group With reduced capacity to work by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis

Ljusa staplar ej signifikanta på 10 %-nivå.

Utöver de faktorer som redovisas i diagrammen kontrolleras respektive faktor för kön, invandringsår, kommungrupp, civilstånd och förekomst av barn under 6 år.

Många år med ekonomiskt bistånd

Jämfört med genomsnittet har kvinnor 10 procent högre sannolikhet att ingå i gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd*. Män i sin tur har 10 procent lägre sannolikhet att ingå i gruppen. De som vid invandringen tillhör den äldsta ålderskategorin av de jämförda är de som har högst jämförelsetal över 1 och därmed har högst sannolikhet att hamna i denna grupp. De som vid invandringen var mellan 18 och 29 år har jämförelsetal under 1.

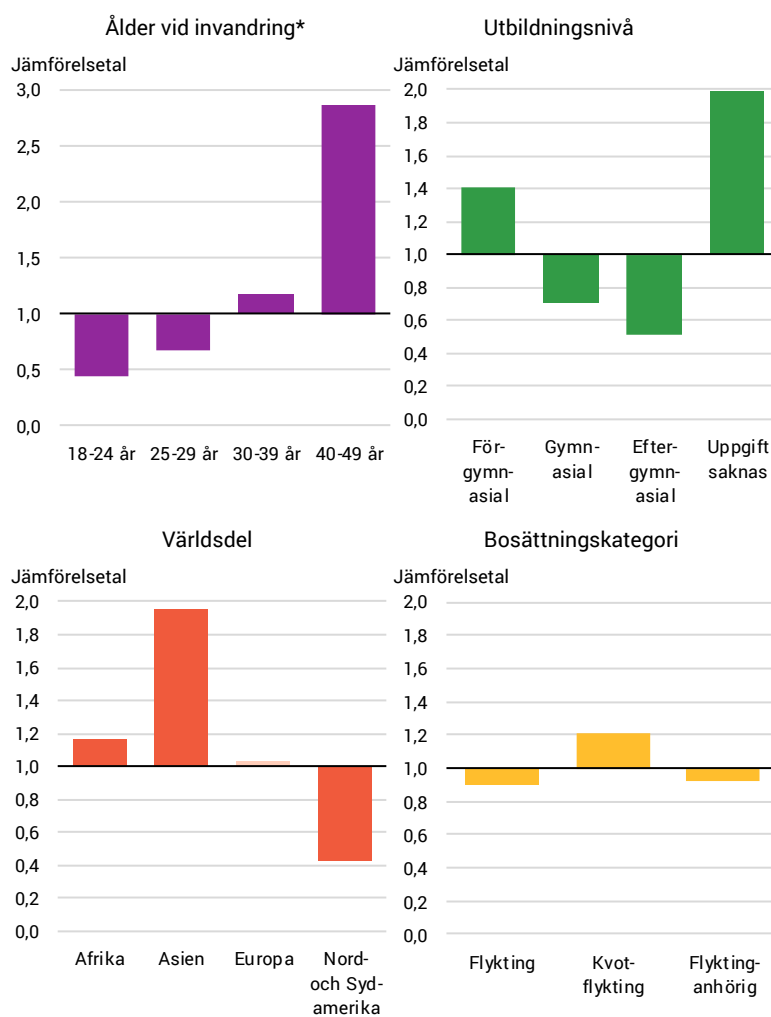
Jämförelsetalen skiljer sig åt beroende på personernas utbildningsnivå. Jämfört med samtliga som ingår i analysen har de med en förgymnasial utbildning eller de som saknar uppgift om utbildningsnivå en högre

sannolikhet att hamna i denna grupp. Gymnasialt och eftergymnasialt utbildade har lägre sannolikhet att ingå.

De med ett medborgarskap i ett land i Afrika eller Asien vid invandringen har en högre sannolikhet att hamna i gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd*. Det gäller speciellt de med medborgarskap i ett asiatiskt land. Medborgare i ett nord- eller sydamerikanskt land har en betydligt lägre sannolikhet att hamna i denna grupp. Liksom för gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga* har de som invandrat som kvotflyktingar jämförelsetal över 1 medan jämförelsetalen är lägre än 1 för de som invandrat som flyktingar eller flyktinganhöriga.

Diagram 4.5

Sannolikhet att ingå i gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd* efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys
Probability to be included in the group Many years receiving social assistance by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis

Ljusa staplar ej signifikanta på 10 %-nivå.

Utöver de faktorer som redovisas i diagrammen kontrolleras respektive faktor för kön, invandringsår, kommungrupp, civilstånd och förekomst av barn under 6 år.

* Observera annan skala än de andra diagrammen

Av de olika bosättningskategorierna är det kvotflyktingar som har högst sannolikhet att ingå i gruppen, drygt 20 procent över genomsnittet. De som fått uppehållstillstånd på grund av flyktingstatus ingår i lägre utsträckning jämfört med hela gruppen. Det gäller även de som invandrat som flyktinganhöriga.

De som invandrade 1997 har en lägre sannolikhet att ha en försörjningsväg som domineras av ekonomiskt bistånd jämfört med flyktingar som invandrade under samtliga år. Samtidigt har de med invandringsår 2000 en högre sannolikhet. För de tre andra åren är jämförelsetalen inte signifikant skilda från genomsnittet. Avseende kommungrupper gäller att de som bott den största delen i en storstad eller storstadsnära kommuner har jämförelsetal högre än 1. De som bott huvuddelen av de 15 åren i en mindre stad/tätort eller landsbygdskommun har däremot ett jämförelsetal under 1.

Lämnar Sverige

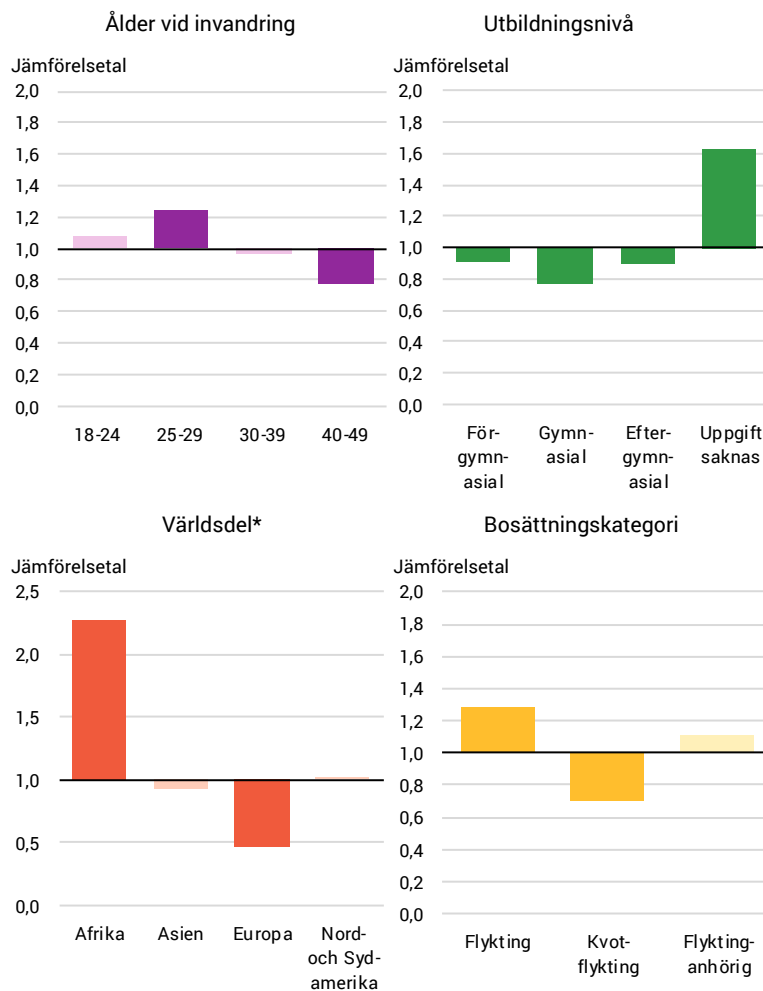
Jämfört med genomsnittet har kvinnor 11 procent lägre sannolikhet att ingå i gruppen *Lämnar Sverige* medan män har 12 procent högre sannolikhet att ingå. Gällande de olika grupperna för ålder vid invandring är det de som var mellan 25 och 29 år då de kom till Sverige som har en högre sannolikhet att hamna i gruppen. För de som var i åldern 40 till 49 år är sannolikheten lägre. Studeras utbildningsnivå har de vars utbildningsnivå är känd, oavsett nivå, jämförelsetal under 1. De med okänd uppgift om utbildning är de som har en högre sannolikhet att hamna i gruppen. Vidare gäller att de som var medborgare i ett afrikanskt land vid invandringen har en högre sannolikhet jämfört med genomsnittet medan medborgare i ett europeiskt land har lägre. Jämförelsetalen för medborgare i ett nord- eller sydamerikanskt eller asiatiskt land är inte skilda från genomsnittet. Sett till bosättningskategori är det flyktingar som har jämförelsetal över 1 medan jämförelsetalet för de som invandrat via kvotsystemet är under 1.

Invandringsår har här ingen betydelse då jämförelsetalen inte är signifikant skilda från genomsnittet för något av invandringsåren. Inte heller vilken kommun som varit vanligast att bo i under de 15 åren visar på signifikanta jämförelsetal. Var i landet personerna har bott har alltså ingen betydelse för sannolikheten att ingå i denna grupp när det kontrolleras för de andra variablerna som ingår i modellen.

Diagram 4.6

Sannolikhet att ingå i gruppen *Lämnar Sverige* efter ålder vid invandring, utbildningsnivå, världsdel och bosättningskategori. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group Leaves Sweden by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis

Ljusa staplar ej signifikanta på 10 %-nivå.

Utöver de faktorer som redovisas i diagrammen kontrolleras respektive faktor för kön, invandringsår, kommungrupp, civilstånd och förekomst av barn under 6 år.

* Observera annan skala än i de andra diagrammen

Avslutande kommentarer och jämförelse med nyligen invandrade

Syftet med denna rapport är att beskriva hur de som invandrat av flyktingskäl och deras anhöriga försörjer sig i Sverige. Stor vikt har lagts på att ge en bild av hur individers försörjning ser ut från år till år och hur de går in och ut, både på arbetsmarknaden och i olika ekonomiska trygghetssystem. På så sätt går det att ge en mer detaljerad bild av flyktingars försörjning än i de fall där exempelvis enbart andelen förvärvsarbetande studeras.

I den här rapporten studeras personer som invandrat under perioden 1997 till 2001 och dessa följs under 15 år. Det innebär att rapporten inte tar upp aktuella resultat för de som nyligen invandrat. För att kunna dra slutsatser om de senaste årens invandring görs en jämförelse i slutet av detta kapitel mellan gruppen som ingår i denna studie och de som invandrat mellan 2013 och 2017 vad gäller fördelningen efter de olika bakgrundsvariablerna som används i rapporten.

De grupper som skapats med hjälp av klusteranalys kan sägas utgöra tre block. Ett block med de grupper som till stor del av de 15 åren har sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete. Antingen att den huvudsakliga inkomsten kommer från förvärvsarbete redan något år efter folkbokföringen eller att det dröjer några år till. Det andra blocket utgörs av de som till stor del har sin huvudsakliga inkomst från något av de ekonomiska trygghetssystemen, exempelvis arbetsmarknadspolitiska åtgärder, sjukskrivning eller ekonomiskt bistånd. Det tredje blocket är de som av någon anledning lämnar Sverige, antingen för hela perioden eller delar av de 15 år de följs.

Det som utmärker det första blocket (57 procent av samtliga) utifrån de bakgrundsvariabler som ingår i analysen är framför allt i vilken ålder invandringen sker och utbildningsnivå. Uppåt 70 procent av 18–24-åringarna ingår i grupperna *Snabbt i arbete* eller *Längre tid till arbete*. Även den fördjupade analysen, där hänsyn tagits till en samtliga bakgrundsvariabler, visar på en högre sannolikhet att ingå i dessa grupper bland de yngre invandrarna. Resultaten visar också att skillnader vad gäller till exempel utbildningsnivå eller varifrån man kommer inte har betydelse för de yngre invandrarna att hamna i blocket där den största inkomsten under stora delar av 15-årsperioden kommer från förvärvsinkomst. De med eftergymnasial utbildning är de som i högst utsträckning hamnar i grupperna *Snabbt i arbete* och *Längre tid till arbete*. Även gymnasialt utbildade har en högre sannolikhet att ingå i gruppen *Snabbt i arbete*.

Utifrån den fördjupade analysen som gjorts går det inte att säga att varken kvinnor eller män skulle ingå i större uträkning i det block som till stor del har sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete. Inte heller visar analysen på att det skulle ta längre tid för just kvinnor eller män tills den huvudsakliga inkomsten är förvärvsinkomst.

Det förekommer vissa skillnader vad gäller världsdel mellan grupperna *Snabbt i arbete* och *Längre tid till arbete*. När den multivariata analysen standardiserar för betydelsen av de andra variablerna har medborgare i ett nord- eller sydamerikanskt och europeiskt land högre sannolikhet att hamna i gruppen som snabbt kommer i arbete. Sannolikheten att ta något längre tid på sig för att komma ut på arbetsmarknaden är högre för de som vid invandringen var medborgare i ett afrikanskt eller asiatiskt land.

Vad som kan vara avgörande för hur lång tid det tar innan man har sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete är konjunkturen. Den fördjupade analysen visar att de som invandrat i början av 2000-talet hade större sannolikhet att hamna i gruppen *Snabbt i arbete* medan de som invandrat i slutet av 1990-talet hade högre sannolikhet att hamna i gruppen *Längre tid till arbete*. Det kan vara så att konjunkturen, mer eller mindre direkt, påverkar och det förbättrade konjunkturen under år 2004 (Konjunkturinstitutet, 2018) skulle kunna förklara skillnaden mellan att komma snabbt i arbete eller om det tog några extra år. Även politiska reformer skulle kunna förklara skillnaderna. En annan faktor som kan ha betydelse är var personerna bor de flesta åren i Sverige och om det sker en flytt under den studerade perioden. I en tidigare rapport av SCB i serien *Integration* (SCB, 2016b) visades att de som vid folkbokföringen var bosatta i en storstad vid invandringen hade högre sannolikhet att vara förvärvsarbetande än de som till en början var bosatta någon annanstans för att sedan ha flyttat till en storstad. Den visade även att de som bodde kvar i kommuner utanför storstäderna och de större städerna hade högre förvärvsfrekvens än de som flyttade.

Liksom ålder har stor betydelse för sannolikheten att hamna i det första blocket gäller det även för att hamna i de grupper där ersättning från trygghetssystemen dominerar som inkomst (34 procent av samtliga). De som var mellan 40 och 49 år har högre sannolikhet att hamna i någon av grupperna *Svag ställning på arbetsmarknaden*, *Med nedsatt arbetsförmåga* och *Många år med ekonomiskt bistånd* jämfört med genomsnittet. En annan viktig faktor är utbildningsnivå där lågutbildade är dominerande i de grupper som ingår i blocket.

En annan aspekt av kvinnor och mäns inkomstkällor över åren är att de kvinnor som har sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete till större del fortsätter att ha det under den period de följs. Kvinnor har lägre sannolikhet att ingå i gruppen som har en svag ställning på arbetsmarknaden medan sannolikheten för män att hamna i gruppen är högre. Detta kan bero på inom vilken bransch kvinnor och män arbetar. Som visats i tidigare kapitel arbetar kvinnor i högst utsträckning inom

omsorgsarbeten, en yrkesgrupp som inte är lika konjunkturkänslig som andra yrkesgrupper (Tillväxtanalys, 2013). Att män i större utsträckning hamnar i gruppen *Svag ställning på arbetsmarknaden* kan bero på att den ekonomiska lågkonjunkturen som tog vid i slutet av 2008 drabbade vissa branscher mer än andra.

Om kvinnor som kommer in på arbetsmarknaden fortsätter ha sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete så är det också kvinnor som i större utsträckning hamnar i gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd*. En grupp där många har sin huvudsakliga inkomst från ekonomiskt bistånd under en stor del av de 15 år de följs.

Det tredje blocket utgörs av den grupp med personer som lämnar Sverige under något år, 9 procent av samtliga. Det är framförallt personer som var medborgare i ett afrikanskt land vid invandringen som utvandrat. Ungefär 20 procent av kvinnorna och 22 procent av männen som var medborgare i ett afrikanskt land lämnade Sverige. Det var framförallt somaliska medborgare som efter några år i Sverige valde att flytta till exempelvis Storbritannien. Några av många orsaker till att somalier väljer att flytta är möjligheterna till arbete, både i det ursprungliga destinationslandet och det nya, samt närheten till andra landsmän (Fores, 2011, Van Liempt, 2011).

Jämförelse med senaste årens invandring

Ett sätt att använda sig av resultaten från denna studie är att jämföra den grupp som ingår här med de som nyligen invandrat som flyktingar eller anhöriga till dessa. Genom att visa på likheter och skillnader mellan de två invandringskohorterna går det att ge indikationer om hur nyanländas inkomstkällor kan komma att utvecklas. Det finns både sådant som talar för en högre andel som i huvudsak försörjer sig genom förvärvsarbete och som indikerar att fler kan hamna i grupper som ofta har ekonomiskt bistånd.

En tydlig skillnad mellan de två invandringsperioderna är antalet som invandrat. Under åren 1997 till 2001 var det drygt 30 000 i åldern 18–49 år som invandrade av flyktingskäl eller som anhöriga till redan invandrade av flyktingskäl. Under den senaste femårsperioden, 2013–2017, var antalet uppemot 140 000 personer. Vilken påverkan detta har på möjligheterna att komma in på arbetsmarknaden är svårt att säga. Det finns många faktorer som avgör möjligheterna, en kan till exempel handla om tillgången på bostäder och hur detta ser ut är olika i olika delar av Sverige.

Sett till invandrarnas åldersstruktur finns det några skillnader som kan påverka. Av samtliga som invandrade under 1997–2001 var 23 procent i åldern 18 till 24 år. Under de senaste fem åren har andelen i denna åldersgrupp utgjort 30 procent.

Fördelningen efter olika utbildningsnivåer skiljer sig åt mellan invandringsåren¹⁰. Den största skillnaden återfinns i andelen som saknar uppgift där den uppgick till 16 procent bland de som invandrade 1997–2001 för att under senare år ligga på 4 procent. Skillnaden i täckningen av uppgifter om utbildning kan förklaras av förbättrad kvalitet i utbildningsregistret där fler källor ingår idag, till exempel uppgifter från Arbetsförmedlingen. Att andelarna där uppgift saknas är så pass stora gör det svårt att jämföra de två perioderna. Av de i åldern 18 till 49 år som kommit under de senaste åren har 32 procent en eftergymnasial utbildning, något som är förknippat med en högre sannolikhet att ens försörjning kommer från förvärvsarbete. Andelen som hade en högst förgymnasial utbildning var 40 procent.

Fördelningen mellan världsdelar skiljer sig åt mellan de två invandringsperioderna. Den senaste gruppen som invandrat består till mindre del av medborgare i ett nord- eller sydamerikanskt eller europeiskt land, 2 procent av samtliga. Andelen medborgare i ett land i Europa eller Nord- eller Sydamerika utgjorde 30 procent av den grupp som studeras i denna rapport. Antalsmässigt är det dock något fler som var medborgare i ett Nord- eller Sydamerikanskt land vid invandringen under den senare invandringsperioden medan antalet europeiska medborgare var betydligt färre. Medborgare i ett asiatiskt land dominerade i den invandringsgrupp som studeras i denna rapport med 62 procent av alla. Under senare år har asiatiska medborgare utgjort 75 procent av de som invandrat som flyktingar och anhöriga till tidigare invandrade flyktingar. Även andelen medborgare i afrikanska länder är högre, 23 procent jämfört med 8 procent.

De som invandrade i unga år under perioden 1997–2001 visades vara en grupp som till stor del har sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbete, antingen efter något år i Sverige eller efter ytterligare några år. Att nyligen invandrade har en något högre andel yngre kan innebära en liknande utveckling för denna grupp. Likaså skulle en större del med eftergymnasial utbildning, om förutsättningarna är de rätta, kunna bidra till att en större del har en huvudsaklig inkomst från förvärvsarbete.

Faktorer som talar för en större andel som tillhör blocket med huvudsaklig inkomst från något trygghetssystem är att en större del var medborgare antingen i ett asiatiskt eller afrikanskt land vid invandringen. Det är grupper som visats ha en högre sannolikhet att den huvudsakliga inkomsten kommer från ekonomiskt bistånd, sjukpenning eller sjukersättning eller arbetslöshetsrelaterade ersättningar. Likaså att andelen med högst förgymnasial utbildning är högre skulle kunna innebära en fortsättning på detta. Dock förekommer det även skillnader inom de olika medborgarskapsvärldsdelarna. Andelen som vid invandringen var mellan 18–24 år och medborgare i ett asiatiskt land är högre i den

¹⁰ Uppgifter för invandrade 2013–2015. Utbildningsnivå mäts det andra året efter invandringsåret och uppgifter för invandrade 2016 och 2017 är ännu inte tillgängliga.

senaste invandringskohorten. Något som skulle kunna innebära en förutsättning för en fortsatt hög andel vars huvudsakliga inkomst kommer från förvärvsarbete. En annan betydande skillnad kan även vara en generellt högre utbildningsnivå i denna grupp, såväl bland kvinnor som bland män. Å andra sidan är andelen med högst förgymnasial utbildning högre bland de som invandrat under senare år och då var medborgare i ett afrikanskt land.

Det är inte bara de faktorer som studeras i denna rapport som har betydelse. En annan viktig faktor för huruvida personer kommer in på arbetsmarknaden kan vara konjunkturläget. I den studerade gruppen kan skillnaden mellan att ha sin inkomst från förvärvsarbete relativt snabbt efter invandringen eller om de dröjer några extra år bero på konjunkturutvecklingen under första delen av 2000-talet. Enligt Konjunkturinstitutet har Sveriges ekonomi under de senaste åren befunnit sig i en högkonjunktur men konjunkturen förväntas vända under 2019 (Konjunkturinstitutet, 2018). Om Sverige skulle gå in i en lågkonjunktur samtidigt som andelen män är högre i den senaste invandringskohorten kan det leda till en större del med en huvudsaklig inkomst från arbetslöshetsersättning eller från deltagande i olika arbetsmarknadspolitiska program istället för inkomst från förvärvsarbete. Män har, som tidigare visats, en högre sannolikhet att ha en svag ställning på arbetsmarknaden. Något som kan bero på inom vilka branscher män arbetar i. En annan faktor som kan ha betydelse för de nyligen invandrade är möjligheterna att få ersättning från de olika trygghetssystemen. Samtidigt kan också förändringar på arbetsmarknaden, attityder från arbetsgivare eller politiska beslut påverka nyligen invandrades möjligheter till att ha en arbetsinkomst.

En del av de nyligen invandrade kommer förmodligen, av olika skäl, att lämna Sverige. Liksom i fallet med de somaliska utvandrarerna, vilka lämnade Sverige för att bo nära landsmän och får bättre möjligheter till arbete, finns det andra grupper i Sverige som skulle kunna visa på samma flyttmönster. Det gäller till exempel Syrier där det bor förhållandevis många syrier i andra närliggande länder, exempelvis Tyskland. Något som skulle kunna innebära en utvandring även bland de som nyligen invandrat. En faktor som tyder på att det skulle bli mindre vanligt med utvandring är Storbritanniens utträde ur den europeiska unionen. Storbritannien har länge varit ett vanligt destinationsland inte bara bland somalier boende i Sverige utan även för andra utrikes födda. Om det innebär förändrade möjligheter att kunna bosätta sig på ögruppen efter utträdet kan det mycket väl komma att påverka flyttströmmarna.

Kort om statistiken

SCB ansvarar för statistik om integration sedan 2007 och sedan våren 2018 är statistiken officiell statistik. Denna publikation är den tolfte i rapportserien: Integration. De tidigare rapporterna finns tillgängliga på SCB:s webbplats under temaområdet Integration, www.scb.se/integration. Där redovisas även annan statistik om integration.

Statistikens ändamål och innehåll

I denna rapport beskrivs utvecklingen av olika inkomstslag under de första 15 åren i Sverige för personer som invandrat som flyktingar och anhöriga till tidigare invandrade flyktingar. Populationen som i huvudsak studeras omfattar kvinnor och män som invandrade under åren 1997–2001. Dessa personer ska ha varit mellan 18 och 49 år i slutet av det år de invandrade. Det är endast de som invandrar för första gången som ingår i studien, personer som tidigare varit folkbokförda i Sverige och återinvandrat ingår därmed inte.

Datamaterialet har hämtats från SCB:s olika register och databaser. Den främsta källan har varit Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier (LISA)¹¹. Där har uppgifter om olika inkomstslag, förvärvsarbete, utbildningsnivå och boendekommun hämtats. Information om invandring och skäl till bosättningsgrund har hämtats från databasen SIV, som i sin tur bygger på uppgifter från Migrationsverket. Från SIV har även uppgifter om medborgarskapsland, kön och ålder hämtats medan familjeförhållanden kommer från Registret över totalbefolkningen (RTB). Uppgift om utvandring och dödsfall hämtas från Historiska databasen och uppgifter om yrken och bosättningskategori kommer från databasen STATIV¹².

Definitioner och förklaringar

Boendekommun

Kommun redovisas efter de tre huvudgrupperna enligt Sveriges kommuner och landstings kommungruppsindelning 2017. Indelningen beskrivs i tabell 6.1.

¹¹ För mer information om variablerna se *Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier (LISA) 1990-2013*, Arbetsmarknad och utbildning Bakgrundsfakta 2016:1, SCB.

¹² För mer information se Dokumentation av databasen STATIV 1997-2016, SCB.

Tabell 6.1**Indelning av Sveriges kommuner enligt Sveriges kommuner och landsting, från 2017***Classification of Sweden's municipalities by the Swedish Association of Local Authorities and Regions, from 2017*

Huvudgrupp	Kommungrupp	Kort definition	Antal kommuner
A. Storstäder och storstadsnära kommuner	A1. Storstäder	Minst 200 000 invånare i kommunens största tätort	3
	A2. Pendlingskommun nära storstad	Minst 40 % utpendling till storstad eller storstadsnära kommun	43
B. Större städer och kommuner nära större stad	B3. Större stad	Minst 40 000 och mindre än 200 000 invånare i kommunens största tätort	21
	B4. Pendlingskommun nära större stad	Minst 40 % utpendling till större stad	52
	B5. Lågpendlingskommun nära större stad	Mindre än 40 % utpendling till större stad	35
C. Mindre städer/tätorter och landsbygds-kommuner	C6. Mindre stad/tätort	Minst 15 000 och mindre än 40 000 invånare i kommunens största tätort	29
	C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Minst 30 % ut- eller inpendling till mindre ort	52
	C8. Landsbygds-kommun	Mindre än 15 000 inv. i kommunens största tätort, lågt pendlingsmönster	40
	C9. Landsbygds-kommun med besöksnäring	Landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, dvs antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.	15

Källa: Sveriges kommuner och landsting.

Bosättningsgrund

Medborgare i ett land utanför Norden och EU behöver uppehållstillstånd för att bosätta sig i Sverige. Det är Migrationsverket som beslutat om uppehållstillstånd och i uppehållstillståndet finns en grund för bosättningen. I denna studie används det beslut om uppehållstillstånd som ges i samband med den första invandringen till Sverige.

I denna rapport ingår de som invandrat som konventionsflyktingar, skyddsbehövande, på grund av humanitära grunder eller anhöriga till de föregående tillståndsgrunderna. Den flyktinganhörige ska ha ansökt om uppehållstillstånd inom en viss tid från det att anknytningspersonen, det vill säga flyktingen, fick sitt uppehållstillstånd.

Bosättningskategori

I studien redovisas tre bosättningskategorier, flykting, kvotflykting och anhörig. Kategorin flykting innefattar de som erhållit uppehållstillstånd som konventionsflykting, skyddsbehövande eller på grund av humanitära grunder. Kvotflykting är personer som invandrar via systemet för vidarebosättning. Kvotflyktingar, eller vidarebosatta, blir uttagna i utlandet av Migrationsverket i samarbete med FN:s flyktingorganisation UNHCR. Anhöriga, eller anknytningar, utgör den tredje gruppen.

Etablering på arbetsmarknaden

I rapporten används förvärvsinkomsten för att avgöra en persons etablering på arbetsmarknaden det 10:e respektive 15:e året efter invandringsåret.

Tabell 6.2 visar de gränser som gäller för den årliga förvärvsinkomsten för att räknas till svag, osäker respektive etablerad ställning på arbetsmarknaden. Inkomstgränserna är desamma som används i etableringsmättet. Det är ett registerbaserat mått som beskriver den huvudsakliga aktiviteten och anknytningen till arbetsmarknaden under ett helt kalenderår. Mättet har utvecklats av Högskoleverket (nu Universitetskanslersämbetet) och SCB.

I etableringsmättet ingår förutom förvärvsinkomst händelser som indikerar arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte är att betrakta som sysselsättning. Det används inte i denna rapport.

Tabell 6.2

Etableringsmättets inkomstgränser som används i måttet etablering på arbetsmarknaden. Årsinkomst i kronor

Income brackets used to classify a person as established or not in the labour market, 2008–2016. Annual income in Swedish kronor

Uppföljningsår	Svag	Osäker	Etablerad
2008	< 134 000	134 000 - 158 400	> 158 400
2009	< 138 000	138 000 - 163 100	> 163 100
2010	< 140 500	140 500 - 166 000	> 166 000
2011	< 143 400	143 400 - 169 500	> 169 500
2012	< 147 400	147 400 - 174 200	> 174 200
2013	< 151 300	151 300 - 178 900	> 178 900
2014	< 155 300	155 300 - 183 600	> 183 600
2015	< 158 300	158 300 - 187 100	> 187 100
2016	< 162 300	162 300 - 191 800	> 191 800

Huvudsaklig inkomstkälla

För att studera försörjning efter invandringen används uppgift om huvudsaklig inkomstkälla, som har framställts enligt SCB:s registerbaserade aktivitetsstatistik (RAKS). Uppgift om inkomster från olika källor används för att gruppera individer efter deras huvudsakliga inkomstkälla under året. Den inkomst som utgör störst andel av en individs totala årsinkomst räknas som individens huvudsakliga inkomstkälla. I RAKS redovisas huvudsaklig inkomstkälla i tio grupper. I

redovisningen i denna rapport har sjuk- och aktivitetsersättning och sjukpenning slagits samman samt åldersrelaterad pension utelämnats då ingen i åldrarna över 65 år ingår i studien. Grupperna beskrivs närmare i tabell 6.3.

Tabell 6.3
Beskrivning av inkomstslag
Classification of income sources

Benämning	Inkomstslag
Förvärvsarbete	Inkomst från förvärvsarbete och näringsverksamhet
Studier	Inkomst från studiebidrag och studielån, inkomst för SFI (år 1997–1998), särskilt utbildningsbidrag (Kunskapslyftet, 1997–2003) m.m.
Arbetslöshetsersättning	Inkomst från arbetslöshetsersättningar
Arbetsmarknadspolitiska program	Ersättning i form av utbildningsbidrag, aktivitetsstöd och utvecklingsersättning
Vård av barn eller anhörig	Inkomst från föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning (VAB), vårdbidrag för vård av barn med funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom, kommunalt vårdnadsbidrag samt närståendepenning för vård av nära anhörig
Sjukpenning eller sjukersättning	Sjukpenning, arbetsskadeersättning, rehabiliteringsersättning samt sjuk- och aktivitetsersättning
Ekonomiskt bistånd	Individualiserad ersättning från socialbidrag/ekonomiskt bistånd, äldreomsorgsstöd och introduktionsersättning
Saknar inkomst	Ingen inkomst

Invandring

För att bli registrerad som invandrare ska man ha för avsikt att stanna i Sverige minst ett år. Endast personer som är folkbokförda räknas som invandrare. Tidpunkten för invandringen blir således det datum då en individ folkbokförs i Sverige. De utrikes födda som är medborgare i ett land utanför EU eller Norden behöver uppehållstillstånd för att kunna folkbokföras.

Flyktingar befinner sig i de flesta fall redan i Sverige då de får uppehållstillstånd och folkbokförs. En person räknas som invandrad när han eller hon blir folkbokförd. I praktiken kan det innebära att en individ som fått asyl har befunnit sig i landet en längre tid innan uppehållstillståndet och folkbokföring.

Medborgarskap

Med medborgarskap avses det land personen var medborgare i vid invandringen. I rapporten tas ingen hänsyn till huruvida personer byter medborgarskap eller inte under de 15 uppföljningsåren.

Världsdel

I rapporten har fyra olika grupper av medborgarvärldsdel använts, Afrika, Asien, Europa samt Nord- och Sydamerika. I grupperingen Asien ingår även de som är statslösa eller vars medborgarskap är okänt. Även medborgare i Sovjetunionen ingår i denna grupp. I grupperingen Nord- och Sydamerika ingår ett fåtal personer med medborgarskap i ett land tillhörande Oceanien.

Utbildning

Uppgifter om utbildning hämtas från SCB:s utbildningsregister och grupperas i denna rapport i tre grupper i de fall informationen finns för individen. De tre grupperna redovisas enligt Svensk utbildningsnomenklatur, SUN2000, förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial.

Utbildningsnivå mäts vid det andra året efter invandringsåret. Detta för att uppgifter om utbildning i hög grad saknas kort efter invandringen. Utbildningsnivån för de som nyligen invandrat mäts för de som folkbokförts i Sverige under perioden 2013–2015. Uppgifter om utbildningsnivå finns tillgängligt till och med 2017.

Utvandring

För att bli registrerad som utvandrare ska man ha för avsikt att lämna Sverige i minst ett år. Personer som anmäler utvandringen till folkbokföringen registreras som utvandrare men även personer som avregistreras av Skatteverket registreras som utvandrare.

Ålder

Vid de tillfällen ålder redovisas avses ålder i slutet av invandringsåret.

Information om statistikens framställning

Klusteranalys

Grupperingen av materialet har gjorts med hjälp av proceduren CLUSTER i statistikprogrammet SAS. Proceduren skapar hierarkiska kluster (grupper) utifrån de observationer som ingår i materialet. Materialet kan i sin tur vara koordinater eller avstånd och i den här rapporten har avstånd mellan observationer beräknats med hjälp av proceduren DISTANCE. I skapandet av olika kluster används metoden *Ward's minimum-variance*. I proceduren CLUSTER börjar varje observation som ett eget kluster. De två närmaste kluster sammanfogas sedan till ett nytt kluster som ersätter de två tidigare. Sammanfogningen av de två närmaste grupperna repeteras sedan tills endast ett kluster återstår. Genom det datamaterial som fås genom CLUSTER används proceduren TREE för att skapa ett träd-diagram som visar i vilken ordning grupperna skapas. Utifrån detta diagram har antalet grupper bestämts vilket i denna rapport är sex stycken. För mer information om klusteranalys se till exempel Anderberg (1973) eller Everitt (1980).

Proceduren DISTANCE beräknar olika avstånd mellan observationer (rader) i ett datamaterial. Utifrån dessa mått skapas en matris med avstånd mellan alla observationer som används i proceduren CLUSTER. Det ingående datamaterialet kan bestå av variabler som antingen är numeriska eller tecken. I denna studie har samtliga variabler kodats till numeriska variabler. Vidare gäller att det är samma avstånd mellan de olika inkomstslagen.

Viktigt att notera när dessa metoder används är att många individer har samma avstånd mellan sig vilket innebär en viss slump i ordningen när de grupperas.

Logistisk regression

I rapporten görs analyser med logistisk regressionsanalys. Detta kan göras på olika sätt. Här används en variant där alla grupper jämförs med ett medeltal för alla som inkluderas i analysen. Analyserna har genomförts med proceduren CATMOD i statistikprogrammet SAS. Metoden förutsätter att det finns en utfallsvariabel som har två värden, här att ingå i en grupp eller inte.

I SAS redovisas resultaten som ett logaritmerat odds jämfört med det geometriska medeloddset. I redovisningen i rapporten har dessa odds räknats om till relativa avvikelser, genom exponentiell transformation, för att underlätta tolkningen av resultaten. Medeloddset blir då 1 och en relativ avvikelse större än 1 innebär ett högre odds än medeloddset. För dessa analyser innebär det alltså en relativt högre sannolikhet att ingå i respektive klusterjämfört med totalt sett för den grupp som analyseras. En relativ avvikelse mindre än 1 innebär istället lägre odds än medeloddset.

Information om statistikens kvalitet

Statistiken som redovisas i denna rapport avser den folkbokförda befolkningen och bygger huvudsakligen på uppgifter från SCB:s totalräknade register. Dessa har generellt sett god kvalitet, men det finns vissa felkällor. Det finns personer som borde vara folkbokförda men som inte är det (undertäckning) och personer som är folkbokförda men inte borde vara det (övertäckning). Det är framförallt övertäckningen som är ett problem för statistiken. I denna studie förekommer det att personer helt saknar inkomst, något som skulle kunna vara en indikation på övertäckning. Enligt SCB:s senaste uppskattning av övertäckningen (SCB, 2015) kan det röra sig om 100 000 personer som är folkbokförda men som inte längre finns i landet. Det rör sig främst om utrikes födda personer och övertäckningen bedöms vara störst bland unga vuxna.

Referenser

- Anderberg, M. R. (1973). *Cluster Analysis for Applications*. New York: Academic Press.
- Bang Nielsen, K. (2004). Next Stop Britain: The Influence of Transnational Networks on the Secondary Movement of Danish Somalis. *Sussex Migration Working Paper, no 22*.
- Everitt, B. S. (1980). *Cluster Analysis*. London: Heineman Educational Books.
- Fores. (2011). *Företgarnas flykt - somalisk flyttning till England*. Fores studie 2011:2.
- Konjunkturinstitutet. (2018). *Konjunkturläget Oktober 2018*.
- Konjunkturinstitutet. (November 2018). *Statistikdatabasen*. Hämtat från Barometerindikatorn och andra indikatorer, månad: <http://statistik.konj.se/PXWeb/pxweb/sv/KonjBar>
- SCB. (2008). *Integration - En beskrivning av läget i Sverige*.
- SCB. (2009). *Integration - Utrikes födda på arbetsmarknaden*.
- SCB. (2013). *Integration - En beskrivning av läget i Sverige*.
- SCB. (2014). *Integration - Etablering på arbetsmarknaden*.
- SCB. (2015). *Övertäckning i registret över totalbefolkningen*. Örebro: Bakgrundsfakta 2015:1 ,SCB.
- SCB. (2016a). *Integration - Utrikes föddas etablering i arbets- och samhällslivet*.
- SCB. (2016b). *Integration - Flyktingars flyttmönster i Sverige*.
- Tillväxtanalys. (2013). *Strukturförändringar under finanskrisen - en kartläggning*. Östersund: Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Working Paper 2013:07.
- van Liempt, I. (2011). From Dutch Dispersal to Ethnic Enclaves in th UK: The Relationship between Segregation and Integration Examined through the Eyes of Somalis. *Urban Studies*.

Tabellbilaga

Tabell T.1

Antal personer i respektive grupp, efter kön, ålder vid invandring, utbildningsnivå, bosättningskategori, världsdel, invandringsår och kommungrupp

Number of persons in respective group, by sex, age at immigration, level of education, reason for residence permit, region of citizenship, year of immigration and type of municipality

	Snabbt i arbete	Längre tid till arbete	Svag ställning	Nedsatt arbetsförmåga	Ekonomiskt bistånd	Lämnar Sverige	Totalt
Kön							
Kvinnor	4334	4091	508	1255	3248	1216	14652
Män	4714	4214	1050	1442	3014	1500	15934
Ålder vid invandring							
Kvinnor							
18–24 år	1324	1330	86	175	480	427	3822
25–29 år	1083	1033	100	206	499	323	3244
30–39 år	1538	1397	228	534	1209	321	5227
40–49 år	389	331	94	340	1060	145	2359
Män							
18–24 år	1221	1031	191	159	426	281	3309
25–29 år	1208	986	211	281	462	334	3482
30–39 år	1774	1649	396	584	1119	600	6122
40–49 år	511	548	252	418	1007	285	3021
Utbildningsnivå andra året i Sverige							
Kvinnor							
Förgymnasial	895	1247	168	404	1172	283	4169
Gymnasial	1498	1123	134	371	556	236	3918
Eftergymnasial	1489	978	133	274	475	264	3613
Uppgift saknas	452	743	73	206	1045	433	2952
Män							
Förgymnasial	917	1177	310	399	1060	419	4282
Gymnasial	1644	1242	329	493	706	346	4760
Eftergymnasial	1728	1410	314	377	761	442	5032
Uppgift saknas	425	385	97	173	487	293	1860
Bosättningskategori							
Kvinnor							
Flykting	2400	1937	280	840	1558	558	7573
Kvotflykting	270	326	37	134	334	117	1218
Flyktinganhörig	1664	1828	191	281	1356	541	5861
Män							
Flykting	3810	3304	847	1137	2225	1124	12447
Kvotflykting	320	410	88	188	459	170	1635
Flyktinganhörig	584	500	115	117	330	206	1852

Tabell T.1 (forts)

	Snabbt i arbete	Längre tid till arbete	Svag ställning	Nedsatt arbetsförmåga	Ekonomiskt bistånd	Lämnar Sverige	Totalt
Världsdelen							
Kvinnor							
Afrika	343	448	36	43	228	293	1391
Asien	2161	2584	301	591	2310	722	8669
Europa	1618	990	161	584	680	166	4199
Nord- och Sydamerika	212	69	10	37	30	35	393
Män							
Afrika	352	204	43	39	178	236	1052
Asien	2503	3010	687	817	2299	1003	10319
Europa	1655	928	308	562	516	223	4192
Nord- och Sydamerika	204	72	12	24	21	38	371
Invandringsår							
Kvinnor							
1997	899	1040	128	418	618	302	3405
1998	800	863	112	262	675	256	2968
1999	735	654	88	169	526	183	2355
2000	975	823	96	227	782	249	3152
2001	925	711	84	179	647	226	2772
Män							
1997	927	983	196	452	614	329	3501
1998	984	844	215	297	572	285	3197
1999	736	602	160	205	446	209	2358
2000	1054	926	256	255	757	356	3604
2001	1013	859	223	233	625	321	3274
Kommungrupp							
Kvinnor							
Storstäder, storstadsnära kommuner	1985	2086	213	534	1631	684	7133
Större städer, kommuner nära större stad	1737	1543	216	486	1255	410	5647
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner	612	462	79	235	362	122	1872
Män							
Storstäder, storstadsnära kommuner	2029	2107	399	670	1494	773	7472
Större städer, kommuner nära större stad	2002	1641	476	533	1196	570	6418
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner	683	466	175	239	324	157	2044

Tabell T.2

Sannolikhet att ingå i gruppen *Snabbt i arbete* efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group Quickly join the workforce by different background variables. Logistic regression analysis

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Kön						
Kvinnor	1,00	0,98	1,02	1,04	1,00	1,01
Män	1,00	1,02	0,98	0,96	1,00	0,99
Ålder vid invandring						
18–24		1,42 *	1,69 *	1,71 *	1,78 *	1,71 *
25–29		1,32 *	1,28 *	1,27 *	1,29 *	1,30 *
30–39		1,05	0,96	0,96	0,94 *	0,95
40–49		0,51 *	0,48 *	0,54 *	0,47 *	0,47 *
Utbildningsnivå						
Förgymnasial			0,69 *	0,70 *	0,71 *	0,71 *
Gymnasial			1,50 *	1,49 *	1,39 *	1,41 *
Eftergymnasial			1,79 *	1,77 *	1,88 *	1,89 *
Uppgift saknas			0,54 *	0,57 *	0,54 *	0,53 *
Bosättningskategori						
Flykting				1,22 *	1,09 *	1,09 *
Kvotflykting				0,77 *	0,82 *	0,79 *
Flyktinganhörig				1,07 *	1,12 *	1,17 *
Världsdel						
Afrika					0,75 *	0,77 *
Asien					0,57 *	0,54 *
Europa					1,17 *	1,15 *
Nord- och Sydamerika					2,01 *	2,05 *
Invandringsår						
1997						0,75 *
1998						0,92 *
1999						1,09 *
2000						1,06
2001						1,25 *
Kommungrupp						
Storstäder, storstadsnära kommuner						0,87 *
Större städer, kommuner nära större stad						1,06 *
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner						1,08 *
Civilstånd						
Gift						0,94 *
Ogift						1,06 *
Barn						
Hemmaboende barn under 6 år						1,05 *
Inga hemmaboende barn under 6 år						0,98

* markerar att värdet är signifikant på 90-procentsnivå.

Tabell T.3

Sannolikhet att ingå i gruppen *Längre tid till arbete* efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group Prolonged period without employment by different background variables. Logistic regression analysis

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Kön						
Kvinnor	1,04 *	1,02	1,03	1,01	1,03	1,01
Män	0,96 *	0,98	0,97	0,99	0,97	0,99
Ålder vid invandring						
18–24		1,41 *	1,45 *	1,43 *	1,43 *	1,44 *
25–29		1,22 *	1,21 *	1,21 *	1,21 *	1,15 *
30–39		1,05	1,03	1,04	1,05	1,02
40–49		0,56 *	0,55 *	0,55 *	0,55 *	0,59 *
Utbildningsnivå						
Förgymnasial			1,08 *	1,09 *	1,07 *	1,07 *
Gymnasial			1,02	1,02	1,06	1,05
Eftergymnasial			1,14 *	1,14 *	1,11 *	1,11 *
Uppgift saknas			0,80 *	0,79 *	0,79 *	0,80 *
Bosättningskategori						
Flykting				0,95	1,01	1,02
Kvotflykting				0,94	0,91 *	0,93
Flyktinganhörig				1,12 *	1,09 *	1,05
Världsdel						
Afrika					1,11	1,09
Asien					1,32 *	1,32 *
Europa					0,94	0,95
Nord- och Sydamerika					0,73 *	0,73 *
Invandringsår						
1997						1,17 *
1998						1,03
1999						0,94
2000						0,94
2001						0,94
Kommungrupp						
Storstäder, storstadsnära kommuner						1,09 *
Större städer, kommuner nära större stad						1,00
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner						0,92 *
Civilstånd						
Gift						1,04
Ogift						0,96
Barn						
Hemmaboende barn under 6 år						1,16 *
Inga hemmaboende barn under 6 år						0,86 *

* markerar att värdet är signifikant på 90-procentsnivå.

Tabell T.4

Sannolikhet att ingå i gruppen Svag ställning på arbetsmarknaden efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group Weak position on the labour market by different background variables. Logistic regression analysis

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Kön						
Kvinnor	0,71 *	0,72 *	0,73 *	0,73 *	0,73 *	0,73 *
Män	1,40 *	1,39 *	1,38 *	1,37 *	1,37 *	1,36 *
Ålder vid invandring						
18–24		0,79 *	0,79 *	0,79 *	0,80 *	0,80 *
25–29		0,92	0,91	0,91	0,91	0,93
30–39		1,09	1,09	1,08	1,08	1,09
40–49		1,27 *	1,28 *	1,28 *	1,27 *	1,23 *
Utbildningsnivå						
Förgymnasial			1,19 *	1,20 *	1,19 *	1,17 *
Gymnasial			1,08	1,07	1,06	1,06
Eftergymnasial			0,97	0,96	0,97	0,98
Uppgift saknas			0,80 *	0,81 *	0,82 *	0,82 *
Bosättningskategori						
Flykting				1,11	1,10	1,13 *
Kvotflykting				0,87	0,87	0,82 *
Flyktinganhörig				1,04	1,05	1,09
Världsdel						
Afrika					0,87	0,90
Asien					1,26 *	1,26 *
Europa					1,34 *	1,23 *
Nord- och Sydamerika					0,68	0,72
Invandringsår						
1997						0,93
1998						1,06
1999						1,08
2000						0,97
2001						0,96
Kommungrupp						
Storstäder, storstadsnära kommuner						0,77 *
Större städer, kommuner nära större stad						1,05
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner						1,23 *
Civilstånd						
Gift						1,00
Ogift						1,00
Barn						
Hemmaboende barn under 6 år						0,94
Inga hemmaboende barn under 6 år						1,06

* markerar att värdet är signifikant på 90-procentsnivå.

Tabell T.5

Sannolikhet att ingå i gruppen *Med nedsatt arbetsförmåga* efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group With reduced capacity to work by different background variables. Logistic regression analysis

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Kön						
Kvinnor	0,97	0,99	0,99	1,06	1,03	1,04
Män	1,03	1,01	1,01	0,94	0,97	0,97
Ålder vid invandring						
18–24		0,54 *	0,52 *	0,54 *	0,56 *	0,58 *
25–29		0,86 *	0,85 *	0,85 *	0,85 *	0,87 *
30–39		1,20 *	1,22 *	1,18 *	1,16 *	1,15 *
40–49		1,80 *	1,86 *	1,84 *	1,81 *	1,71 *
Utbildningsnivå						
Förgymnasial			1,15 *	1,13 *	1,14 *	1,15 *
Gymnasial			1,18 *	1,17 *	1,06	1,04
Eftergymnasial			0,76 *	0,77 *	0,80 *	0,81 *
Uppgift saknas			0,97	0,99	1,03	1,02
Bosättningskategori						
Flykting				1,19 *	1,07	1,09
Kvotflykting				1,36 *	1,42 *	1,37 *
Flyktinganhörig				0,62 *	0,66 *	0,67 *
Världsdel						
Afrika					0,48 *	0,48 *
Asien					1,02	1,10
Europa					1,86 *	1,81 *
Nord- och Sydamerika					1,09	1,05
Invandringsår						
1997						1,42 *
1998						1,09
1999						1,03
2000						0,78 *
2001						0,80 *
Kommungrupp						
Storstäder, storstadsnära kommuner						1,01
Större städer, kommuner nära större stad						0,88 *
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner						1,13 *
Civilstånd						
Gift						1,02
Ogift						0,98
Barn						
Hemmaboende barn under 6 år						0,88 *
Inga hemmaboende barn under 6 år						1,14 *

* markerar att värdet är signifikant på 90-procentsnivå.

Tabell T.6

Sannolikhet att ingå i gruppen *Många år med ekonomiskt bistånd* efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group Many years receiving social assistance by different background variables. Logistic regression analysis

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Kön						
Kvinnor	1,10 *	1,15 *	1,08 *	1,06 *	1,10 *	1,10 *
Män	0,91 *	0,87 *	0,93 *	0,95 *	0,91 *	0,91 *
Ålder vid invandring						
18–24		0,57 *	0,47 *	0,47 *	0,46 *	0,45 *
25–29		0,67 *	0,68 *	0,68 *	0,68 *	0,67 *
30–39		1,04	1,13 *	1,14 *	1,15 *	1,17 *
40–49		2,53 *	2,73 *	2,75 *	2,78 *	2,86 *
Utbildningsnivå						
Förgymnasial			1,45 *	1,44 *	1,40 *	1,41 *
Gymnasial			0,65 *	0,66 *	0,71 *	0,71 *
Eftergymnasial			0,54 *	0,54 *	0,51 *	0,50 *
Uppgift saknas			1,97 *	1,94 *	1,98 *	1,99 *
Bosättningskategori						
Flykting				0,82 *	0,92 *	0,89 *
Kvotflykting				1,23 *	1,16 *	1,21 *
Flyktinganhörig				0,99	0,94	0,92 *
Världsdel						
Afrika					1,17 *	1,16 *
Asien					1,97 *	1,95 *
Europa					0,98	1,03
Nord- och Sydamerika					0,45 *	0,43 *
Invandringsår						
1997						0,91 *
1998						1,01
1999						0,99
2000						1,14 *
2001						0,97
Kommungrupp						
Storstäder, storstadsnära kommuner						1,14 *
Större städer, kommuner nära större stad						1,00
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner						0,87 *
Civilstånd						
Gift						0,95
Ogift						1,05
Barn						
Hemmaboende barn under 6 år						1,02
Inga hemmaboende barn under 6 år						0,98

* markerar att värdet är signifikant på 90-procentsnivå.

Tabell T.7

Sannolikhet att ingå i gruppen *Lämnar Sverige* efter olika bakgrundsvariabler. Logistisk regressionsanalys

Probability to be included in the group Leaves Sweden by different background variables. Logistic regression analysis

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6
Kön						
Kvinnor	0,93 *	0,93 *	0,89 *	0,87 *	0,88 *	0,89 *
Män	1,07 *	1,08 *	1,12 *	1,15 *	1,14 *	1,12 *
Ålder vid invandring						
18–24		1,14 *	1,05	1,04	1,00	1,08
25–29		1,11 *	1,15 *	1,15 *	1,14 *	1,25 *
30–39		0,90 *	0,94	0,95	0,96	0,97
40–49		0,88 *	0,88 *	0,88 *	0,92	0,77 *
Utbildningsnivå						
Förgymnasial			0,89 *	0,89 *	0,90 *	0,90 *
Gymnasial			0,70 *	0,71 *	0,77 *	0,77 *
Eftergymnasial			0,88 *	0,89 *	0,88 *	0,89 *
Uppgift saknas			1,80 *	1,79 *	1,65 *	1,63 *
Bosättningskategori						
Flykting				1,36 *	1,33 *	1,28 *
Kvotflykting				0,65 *	0,63 *	0,71 *
Flyktinganhörig				1,13	1,19 *	1,11
Världsdel						
Afrika					2,31 *	2,27 *
Asien					0,91	0,92
Europa					0,46 *	0,46 *
Nord- och Sydamerika					1,03	1,03
Invandringsår						
1997						1,07
1998						0,99
1999						0,90
2000						1,07
2001						0,99
Kommungrupp						
Storstäder, storstadsnära kommuner						1,06
Större städer, kommuner nära större stad						0,98
Mindre städer/tätorter, landsbygdskommuner						0,96
Civilstånd						
Gift						1,10 *
Ogift						0,91 *
Barn						
Hemmaboende barn under 6 år						0,72 *
Inga hemmaboende barn under 6 år						1,38 *

* markerar att värdet är signifikant på 90-procentsnivå.

Refugees' income sources during their first 15 years in Sweden

Summary

The purpose of this report is to highlight how those who immigrated as refugees or family members of refugees made a living in their first fifteen years in Sweden. This study followed how individuals made a living in different ways over the years and entered and exited the labour market and various economic security systems.

Data was collected from Statistics Sweden's various registers and databases on different types of income during the immigrants' first fifteen years in Sweden. The income that makes up the largest share of an individual's total annual income each year is referred to as that individual's main source of income. The study is limited to those who were aged 18 to 49 years on immigration and were thereby of working age throughout all the relevant years. The sources of income are:

- Social assistance;
- income from employment and business;
- unemployment benefit;
- income derived from a labour market policy measure;
- income derived from studies;
- income from care of children or a relative; and
- sickness benefit or sick leave compensation.

The individual may also

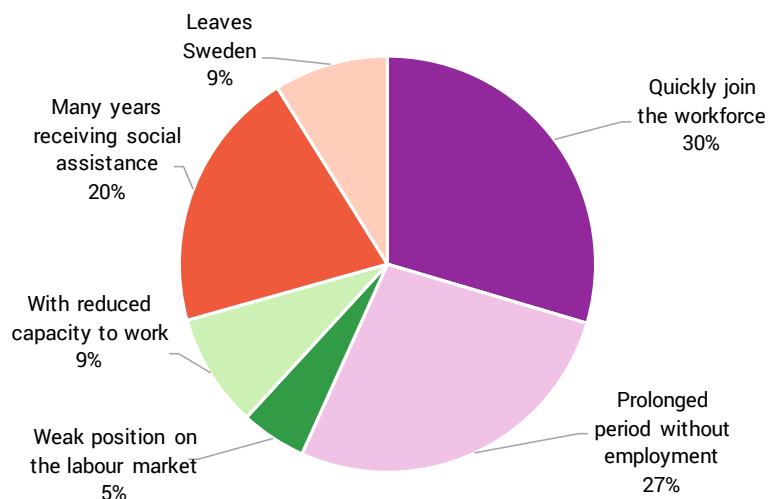
- completely lack income; or
- have left Sweden.

Six common paths

Using cluster analysis, the 30 600 persons who immigrated between 1997 and 2001 were divided into six groups based on their main sources of income over the years. Figure 1 illustrates the distribution between the different groups.

Figure 1

Distribution of those who immigrated as refugees in 1997–2001, by income pattern

Quickly joined the workforce

This is the largest group, accounting for 30 percent of all those in the study. For most persons in this group, social assistance was the main source of income in the first year after immigration. In the second year after immigration, many of them still received social assistance, while the main source of income for other was gainful employment or studies. As the years went by, more and more persons had gainful employment as their main source of income, and over the 15 years, gainful employment became the main source of income for most of them. Fifteen years after immigration, 88 percent had gainful employment as their main source of income. Among those with gainful employment, 86 percent had an income that indicates an established position on the labour market, 4 percent had an income that corresponds to an insecure position, and 10 percent had a weak position on the labour market.

This group comprises mainly persons who were young when they immigrated and persons with a post-secondary education. Women and men are equally represented in this group.

Prolonged period without employment

In this group, the main source of income during the first years after immigration was social assistance, which then transitioned mainly to gainful employment. After fifteen years in Sweden, 74 percent of this group had gainful employment as their main source of income, and among these, 80 percent were established on the labour market.

This is the second largest group, and as in the group *Quickly joined the workforce*, there are no differences between the sexes and the group consists mainly of young people. Persons from Africa and Asia are over-represented, compared with other regions.

Weak position on labour market

During their first years in Sweden, most people in this group had social assistance as their main source of income, followed by a few years when many of them were gainfully employed. In the second half of the period under study, the main source of their income was unemployment benefit or labour market policy measures. Most of them did not have labour market policy measures as their main source of income every year. Many of them switched between unemployment benefit, labour market policy measures and gainful employment from year to year.

This is the smallest group, accounting for 5 percent of all persons in the study. There are more men than women in this group. Persons in this group were older, on the whole, when they immigrated and they have compulsory education as their educational attainment level.

Reduced capacity to work

One out of ten persons followed in this study belong to this group. Most people in this group subsist on social assistance during the first years, which transitions to gainful employment and eventually sickness benefit or sick leave compensation. The group consists mainly of persons who were older when they immigrated, persons with compulsory education and quota refugees. Women and men are equally represented in this group.

Many years of social assistance

This group accounts for 20 percent of all persons in the study; persons in this group had social assistance for most of the 15 years in the study. Many of them have also had other types of income as their main source of income for one or more years. Social assistance was the main source of income for 21 percent of this group. This group is characterised by women, persons who were older when they immigrated, quota refugees and persons from Africa and Asia.

Leaves Sweden

This group makes up 10 percent of those included in the study, and they have in common that for at least one of the years in the study, they were not registered as living in Sweden. The group consists of more men than women, and more persons who immigrated from Africa than from other continents. About 20 percent of both women and men who immigrated from Africa left Sweden.

Most persons had both social assistance and gainful employment

Gainful employment was the main source of income for about 80 percent of the persons in this study during one of their first fifteen years in Sweden. On average, gainful employment was a main source of income for eight years. Social assistance was a main source of income for 86 percent for at least one year, and on average for five years.

The report concludes with a comparison between the refugees described here and those who immigrated in the most recent five years. The group that immigrated in recent years is larger, younger and the persons more often have post-secondary education, and the proportion of those who immigrated from both African and Asian countries is larger.

List of graphs

Distribution of those who immigrated as refugees in 1997–2001, by income pattern	6
Number of immigrants 1997–2001 who immigrated as refugees or family members of refugees, by age and sex	11
Percentage distribution by region. Women and men	12
Percentage distribution by residence permit category. Women and men	13
Percentage distribution by level of education. Women and men	14
Percentage distribution by the type of municipality that the persons have lived the longest in. Women and men	15
Distribution by main source of income and time since immigration	17
Random sample of 10 persons. Main source of income by time since immigration	18
Random sample of 100 persons. Main source of income by time since immigration	18
Random sample of 100 persons from the group Quickly join the workforce. Main source of income by time since immigration	21
Distribution by main source of income for the group Quickly join the workforce by time since immigration	22
Random sample on 100 individuals from the group Prolonged period without employment. Main source of income by time since immigration	25
Distribution by main source of income for the group Prolonged period without employment by years since immigration. Percent	26
Random sample of 100 persons from the group Weak position on the labour market. Main source of income by time since immigration	27
Distribution by main source of income for the group Weak position on the labour market by years since immigration. Percent	28
Random sample of 100 persons from the group With reduced capacity to work. Main source of income by time since immigration	29
Distribution by main source of income for the group With reduced capacity to work by years since immigration. Percent	30
Random sample of 100 persons from the group Many years receiving social assistance. Main source of income after time since immigration	31
Distribution by main source of income for the group Many years receiving social assistance by years since immigration. Percent	32
Random sample of 100 persons from the group Leave Sweden. By main source of income and time since immigration	33
Distribution by groups based on income pattern and sex. Percent	35
Distribution by groups based on income pattern, age at immigration and sex. Percent	36
Distribution by groups based on income pattern, level of education and sex. Percent	37
Distribution by groups based on income pattern, residence permit category and sex. Percent	38
Distribution by groups based on income pattern, region of citizenship and sex. Percent	39
Distribution by groups based on income pattern, year of immigration and sex. Percent	40

Distribution by groups based on income pattern, type of municipality and sex. Percent.....	40
Probability to be included in the group Quickly join the workforce by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis.....	43
Probability to be included in the group Prolonged period without employment by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis.....	45
Probability to be included in the group Weak position on the labour market by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis.....	46
Probability to be included in the group With reduced capacity to work by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis.....	48
Probability to be included in the group Many years receiving social assistance by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis.....	49
Probability to be included in the group Leaves Sweden by age at immigration, level of education, region of citizenship and residence permit category. Logistic regression analysis.....	51

List of tables

Occupational group five years after immigration among those with their main source of income from gainfully employment. Women, men and total.....	23
Number and percent of people with different main source of income at least one year during the 15 years studied.....	34
Distribution by groups based on income pattern. Number and percent.....	35
Classification of Sweden's municipalities by the Swedish Association of Local Authorities and Regions, from 2017.....	58
Income brackets used to classify a person as established or not in the labour market, 2008–2016. Annual income in Swedish kronor.....	59
Classification of income sources.....	60
Number of persons in respective group, by sex, age at immigration, level of education, reason for residence permit, region of citizenship, year of immigration and type of municipality.....	64
Probability to be included in the group Quickly join the workforce by different background variables. Logistic regression analysis.....	66
Probability to be included in the group Prolonged period without employment by different background variables. Logistic regression analysis.....	67
Probability to be included in the group Weak position on the labour market by different background variables. Logistic regression analysis.....	68
Probability to be included in the group With reduced capacity to work by different background variables. Logistic regression analysis.....	69
Probability to be included in the group Many years receiving social assistance by different background variables. Logistic regression analysis.....	70
Probability to be included in the group Leaves Sweden by different background variables. Logistic regression analysis.....	71

List of terms

A	Afrika	Africa
	andel	share
	antal	number
	arbetslöshetsersättning	unemployment benefit
	arbetsmarknadspolitisk åtgärd	labour market policy measures
	Asien	Asia
C	chefsyrken	commissioned officers
E	eftergymnasial	post secondary
	ekonomiskt bistånd	social assistance
	Europa	Europe
F	flykting	refugee
	flyktinganhörig	family members of refugees
	förgymnasial	compulsory post secondary
	förvärvsarbete	gainful employment
G	grupp	group
	gymnasial	upper secondary education
H	huvudsaklig	main
I	inkomstkälla	source of income
	inkomstslag	income category
K	kvinnor	women
	kvotflykting	quota refugee
L	Lämnat/r Sverige	Leaves Sweden
	Längre tid till arbete	Prolonged period without employment
M	Med nedsatt arbetsförmåga	With reduced capacity to work
	medel	average
	median	median
	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	Smaller towns/urban areas and rural municipalities
	minst	at least
	Många år med ekonomiskt bistånd	Many years receiving social assistance
	män	men
N	Nord- och Sydamerika	North and South America

P	person	person
S	saknar inkomst	no information about income
	service-, omsorgs- och försäljningsarbete	service, care and shop sales workers
	sjukdom	disable
	sjukersättning	sickness compensation
	sjukpenning	sickness benefits
	Snabbt i arbete	Quickly join the workforce
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Large cities and municipalities near large cities
	studier	studies
	Större städer och kommuner nära en större stad	Medium-sized towns and municipalities near medium sized towns
	Svag ställning på arbetsmarknaden	Weak position on the labour market
	summa	sum
T	totalt	total
U	uppgift saknas	missing information
V	vård av barn eller anhörig	care of child or relative
Y	yrken inom administration och kundtjänst	administration and customer service clerks
	yrken inom byggverksamhet och tillverkning	building and manufacturing workers
	yrken inom landbruk, trädgård skogsbruk och fiske	agricultural, horticultural, forestry and fishery workers
	yrken inom maskinell tillverkning och transport m.m.	mechanical manufacturing and workers, etc.
	yrken med kortare krav på utbildning eller introduktion	elementary occupations
	yrken med krav på fördjupad högskolekompetens	occupations requiring advanced level of higher education
	yrken med krav på högskolekompetens eller motsvarande	occupations requiring higher education qualifications or equivalent
Å	år	year

SCB beskriver Sverige
Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande,
debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter,
forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad
samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.